

2018

ZONGULDAK
İŞGÜCÜ PİYASASI
ARAŞTIRMA
RAPORU

ZONGULDAK ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

(2018)

YAZAR

Özgün TAŞKESEN

İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Tüm dünya ülkelerinde olduğu gibi ülkemizin de en önemli sorunlarından birisi işsizliktir. Bu nedenle devletimiz işsizliğin azaltılması, istihdamın artırılması yönünde tedbirler almakta, bu konuda büyük gayret sarf etmektedir. Sürdürülebilir gelişmenin ve kalkınmanın sağlanması için yeni istihdam alanları oluşturmak kadar; işgücü arz ve talebini doğru ve etkin bir şekilde bir araya getirmek te önem arz etmektedir.

İşgücü piyasasında arz ve talebin uyumlaştırılabilmesi için ise öncelikle işgücünün arz ve talep yapısının sektörel özellikler dikkate alınarak ortaya konulması gerekmektedir. Bu çerçeveden bakıldığında; işsizliğin azaltılması istihdamın artırılması ile ilgili eylem planlarında yer alan hedeflerin etkin bir şekilde hayata geçirilmesi için ve işgücü piyasasına ilişkin ihtiyaçların doğru olarak ortaya konulması için işgücü piyasası araştırmalarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu bağlamda; Zonguldak Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünce istihdamın artırılmasına katkı sağlamak adına, özverili bir çalışma ile İşgücü Piyasası Talep Araştırması gerçekleştirilmiş, araştırmada tespit edilen kayıt ve istatistiki veriler ışığında rapor hazırlanmıştır. Böylelikle, hangi sektörde hangi mesleğin daha çok ön plana çıktığı, temininde güçlük çekilen mesleklerin neler olduğu ve hangi nedenlerden dolayı güçlük çekildiği, hangi mesleklerde daha çok açık işin bulunduğu ve bir sonraki yıla dönük istihdam beklentileri gibi tüm bilgiler bu araştırma kapsamında derlenmiştir.

Büyük bir gayretle yürütüldüğünü düşündüğüm bu çalışmada emeği geçen Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü çalışanlarına ve bu süreçteki işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize teşekkür ediyor, Zonguldak İşgücü Piyasası Talep Araştırması Analiz çalışmasının ilimiz için yararlı olmasını diliyorum.

Erdoğan BEKTAŞ
Zonguldak Valisi

ÖNSÖZ

İstihdamın sektörler itibarıyla dağılımı o ülkenin gerek ekonomik yapısını, gerekse gelişme düzeyini gösteren en önemli ölçütlerden biridir.

Yine, ülke ekonomisinin insan kaynağını somut olarak yansıtan o ülkedeki işgücü miktarı ve niteliğidir. Nüfustaki gelişmelere bağlı olan toplam işgücü arzı ve ekonomik şartların bir sonucu olan işgücü talebi işgücü piyasasının dinamiklerini oluşturmaktadır. Etkin bir işgücü piyasası sürdürülebilir kalkınma ve refah bakımından vazgeçilmez ön şarttır. Bu bakımdan işgücü piyasasının yapısal özelliklerinin bilinmesi işgücü piyasasına yönelik politikaların belirlenmesinde ve işgücü piyasası sorunlarının çözümünde yol gösterici olacaktır.

Sonuç olarak sürdürülebilir gelişmenin sağlanması için yeni istihdam alanları oluşturmak kadar işgücü piyasasının talebini doğru ve etkin bir şekilde tespit etmek de önemlidir.

Türkiye İş Kurumu olarak; etkin bir işgücü piyasası bilgi sistemi oluşturarak, piyasanın ihtiyaçları doğrultusunda işgücü arz ve talebini eşleştirmek, işgücü programları yolu ile istihdamı kolaylaştırmak, korumak, geliştirmek, işini kaybedenlere geçici gelir desteği sağlamak, iş ve meslek analizleri yapmak, yaptırmak, iş ve meslek danışmanlığı hizmetleri vermek, verdirmek, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirmek ve bunları uygulamak adına yapılan faaliyetlerimiz yürüdüğümüz yolda önemli kilometre taşlarıdır.

İlimizde 2018 yılı yerel düzeyde işgücü piyasası araştırması kapsamında 02 Nisan-11 Mayıs 2018 tarihleri arasında yüz yüze görüşme yöntemiyle yapılan çalışmalarda çalışan sayıları 20 ve daha fazla olan 469 işyerinden veri toplanmıştır. Araştırmaya cevap veren işyerlerinde 25 bin 893 çalışan tespit edilmiştir.

İşgücü piyasası talep araştırmasından elde edilen veriler, genel işgücü göstergeleri ve Kurumumuzun verileri kullanılarak hazırlanan işgücü piyasası araştırma raporu, il düzeyinde işgücü piyasasına ilişkin birçok veriyi ve analizi içermekte olup, bu yönüyle de tüm ekonomik ve sosyal taraflara genel bir rehber olma özelliğı taşımaktadır.

Özenli bir çalışma sonucunda ortaya çıkan Zonguldak işgücü Piyasası Araştırma Raporunun hazırlanmasında emeğı geçen Kurumumuz çalışanları ile çalışmaya katkı sağlayan tüm işverenlerimize teşekkür ediyor, ilimiz için faydalı olmasını diliyorum.

Gönül DEMİRSU
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	i
ÖNSÖZ	ii
TABLolar LİSTESİ	v
ŞEKİLLER LİSTESİ	vi
KISALTMALAR	vii
YÖNETİCİ ÖZETİ	1
GİRİŞ	3
BİRİNCİ BÖLÜM	4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ.....	4
İŞKUR GÖSTERGELERİ	4
Açık İşler	4
İşe Yerleştirmeler.....	5
Kayıtlı İşsiz.....	7
Aktif İşgücü Programları	9
İşsizlik Ödeneği	13
İKİNCİ BÖLÜM.....	14
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	14
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM.....	15
İşyeri Verileri.....	16
Mevcut İstihdam.....	28
AÇIK İŞLER.....	31
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER.....	40
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ	46
SONUÇ	54

TABLÖLER LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Mesleklere (2017)	5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2017)	7
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2010-2017).....	9
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı	10
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017).....	11
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı	12
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)	12
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı.....	16
Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları	26
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlananların Memnuniyet Durumu	27
Tablo 11: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı	29
Tablo 12: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları	30
Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler	31
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşyeri Oranı	32
Tablo 15: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması.....	37
Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı	37
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları	38
Tablo 18: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması.....	39
Tablo 19: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler	40
Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	41
Tablo 21: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı	43
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri	45
Tablo 23: Çalışan Sayısı, Açık İş ve TGÇM Durumuna Göre En Fazla Talep Edilen Meslekler.....	46
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri	47
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi	48
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi	49
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler	50

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2017)	4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2010-2017).....	6
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı	8
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2010-2017)	13
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı	17
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı	18
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu	19
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu	20
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu.....	21
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı	22
Şekil 11: Ar-Ge Çalışması Yapan İşyeri Durumu.....	23
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşyeri Oranı (%)	24
Şekil 13: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%).....	24
Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları	25
Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri.....	28
Şekil 16: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi.....	33
Şekil 17: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı	34
Şekil 18: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı	34
Şekil 19: Açık İşlerde Engelli Çalıştırmak İstenmesi	35
Şekil 20: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı.....	36
Şekil 21: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı	42
Şekil 22: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı.....	44
Şekil 23: Engelli İstihdamını Arttırmak İçin Önerilerin Dağılımı.....	51
Şekil 24: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı	52
Şekil 25: Personel Seçiminde Kullanılan Değerlendirme Yöntemlerinin Dağılımı	53

KISALTMALAR

İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
İEP	İşbaşı Eğitim Programı
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
TYP	Toplum Yararına Program
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
KÇÖ	Kısa Çalışma Ödeneği
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden işgücüne katılma oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden istihdam oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden işsizlik oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu raporda Zonguldak İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında veri derlenen işyeri sayısı 469'dur. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 17 sektörde tam sayım yapılmıştır. Zonguldak ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 25 bin 893 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 20 bin 948 çalışan erkeklerden, 4 bin 945 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 55,4'ü, kadınların ise yüzde 52,2'si imalat sektöründe istihdam edilmektedir.

Zonguldak ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; tesis ve makine operatörleri ve montajcıları ve nitelik gerektirmeyen meslekler gruplarıdır. Zonguldak ilinde açık iş oranı yüzde 2,1 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 2,6 olup, Zonguldak ili açık iş oranı bakımından 0,5'lik bir farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 2,9 ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörüdür. Zonguldak ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek gruplarında olduğu tespit edilmiş olup bu gruplardaki toplam açık iş oranı yüzde 2,5'tir. Zonguldak ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ile nitelik gerektirmeyen meslekler gruplarıdır. İl genelinde açık işlerin yüzde 61,3'ü için eğitim düzeyinin önemli olmadığı belirtilmiştir. Zonguldak ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlerine göre incelendiğinde en fazla imalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Zonguldak ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada makineci(dikiş) mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla konfeksiyon işçisi ile ütücü meslekleri takip etmektedir.

Zonguldak ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Zonguldak ilinde işverenlerin yüzde 26,9'u

istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye genelinde her 10 işyerinden 2'si istihdamın artacağını öngörürken, Zonguldak'ta bu sayı 3'e yükselmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörülürken Zonguldak ilinde ise ülke genelinden yüksek olup yüzde 4,5 olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Bu çalışma Zonguldak işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevcut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Zonguldak İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadaki beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemini tesis etmek , istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2018 yılı için Zonguldak ilinde 2 Nisan-11 Mayıs 2018 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, işgücü araştırması sonuçları analiz edilerek Zonguldak ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

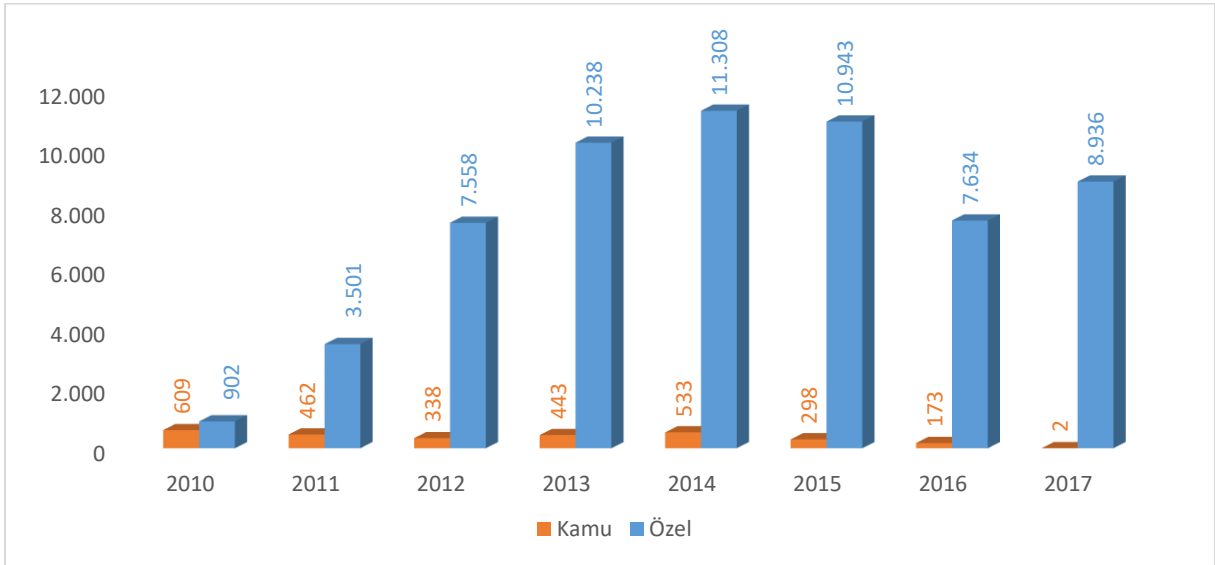
İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2017)

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında bin 511 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2017 yılına gelindiğinde 8 bin 938 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2011 yılından itibaren 2015 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. 2011 yılında ki açık iş sayısı bir önceki yıla göre yüzde 162,3 oranında artmıştır. 2014 yılı itibariyle alınan açık işler zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 10,9 oranında artış göstermiştir. Açık işler sektör bazında incelendiğinde ise İŞKUR'un özellikle 2012 yılından sonra özel sektör açık işleri üzerindeki

etkinliğini önemli ölçüde arttırdığı görülmektedir. Bunun sebebi Zonguldak ilinde işçi alımı yapabilecek kamu kurum kuruluş sayısının kısıtlı olması ve 2012 yılında İŞKUR'da yaşanan değişim ile iş ve meslek danışmanlığı hizmetlerinin başlamasının akabinde İŞKUR'un sahada daha aktif rol almaya başlamasıdır.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Mesleklere (2017)

Meslek	Açık İş Sayısı
Satış Danışmanı / Uzmanı	1.444
Beden İşçisi (Genel)	851
Makineci (Dikiş)	356
Ön Muhasebeci	304
Temizlik Görevlisi	294
Garson (Servis Elemanı)	284
Aşçı Yardımcısı	184
Büro Memuru (Genel)	174
Şoför-Yük Taşıma	134
Konfeksiyon İşçisi	114

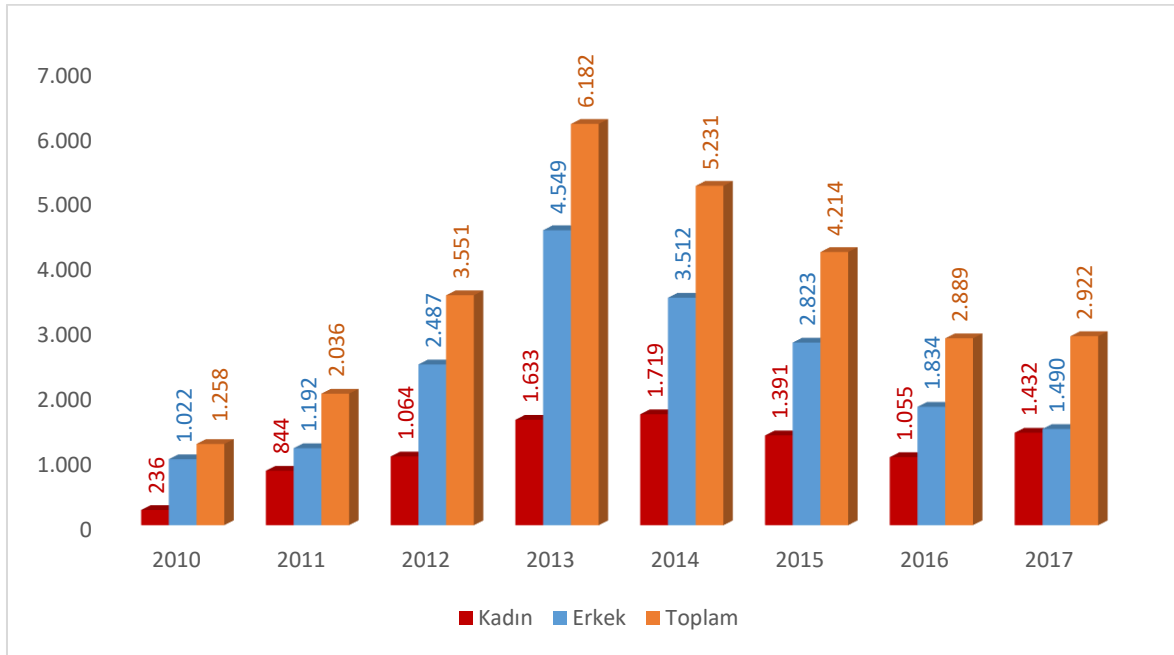
Kaynak: İŞKUR

Zonguldak ilinde 2017 yılında 8 bin 938 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada bin 444 açık iş ile satış danışmanı / uzmanı mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 16,5'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği beden işçisi (genel) ve makineci (dikiş) meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2017 yılında yıllık bazda 2 milyon 691 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2010-2017)

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı bin 258 olan Zonguldak ilinde işe yerleştirilenlerin bin 22'si erkeklerden, geri kalan 236 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Zonguldak ilinde işe yerleştirme sayıları 2013 yılına kadar düzenli olarak artış göstermiştir. 2013 yılında işe yerleştirme sayısı, 2010 yılına göre yaklaşık 4 kat artmıştır.

2013-2016 yıllarında işe yerleştirme sayılarında azalma olduğu gözlenmektedir. 2014 yılında işe yerleştirme sayısında bir azalma görülüyor olsa da alınan açık iş sayısının yüzde 44,1'i oranında bir işe yerleştirme oranı gerçekleştirilmiştir. Ayrıca yine 2014 yılında kadın işe yerleştirme sayısı en üst noktaya ulaşmış, bin 719 kadın işe yerleştirilmiştir.

2017 yılına bakıldığında ise; işe yerleştirme sayılarındaki azalma eğilimi durmuş ve 2016 yılı işe yerleştirme sayılarına göre az da olsa artış olduğu görülmektedir.

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonksiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2017)

Meslekler	Erkek	Kadın	Genel Toplam
Satış Danışmanı / Uzmanı	85	147	232
Makineci (Dikiş)	40	173	213
Temizlik Görevlisi	135	26	161
Ön Muhasebeci	40	86	126
Büro Memuru (Genel)	53	71	124
Garson (Servis Elemanı)	67	45	112
Konfeksiyon İşçisi	14	77	91
Beden İşçisi (Genel)	67	22	89
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	12	61	73
Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Elle)	1	69	70

Kaynak: İŞKUR

Zonguldak ilinde 232 kişi işe yerleştirmeye satış danışmanı / uzmanı mesleği ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının yüzde 7,9'unu oluşturmaktadır. Bu mesleği makineci (dikiş) ve temizlik görevlisi meslekleri takip etmektedir. Erkekler en çok temizlik görevlisi ve satış danışmanı/uzmanı mesleklerinde işe yerleştirilirken, kadınlar en çok makineci (dikiş) ve yine satış danışmanı/uzmanı mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

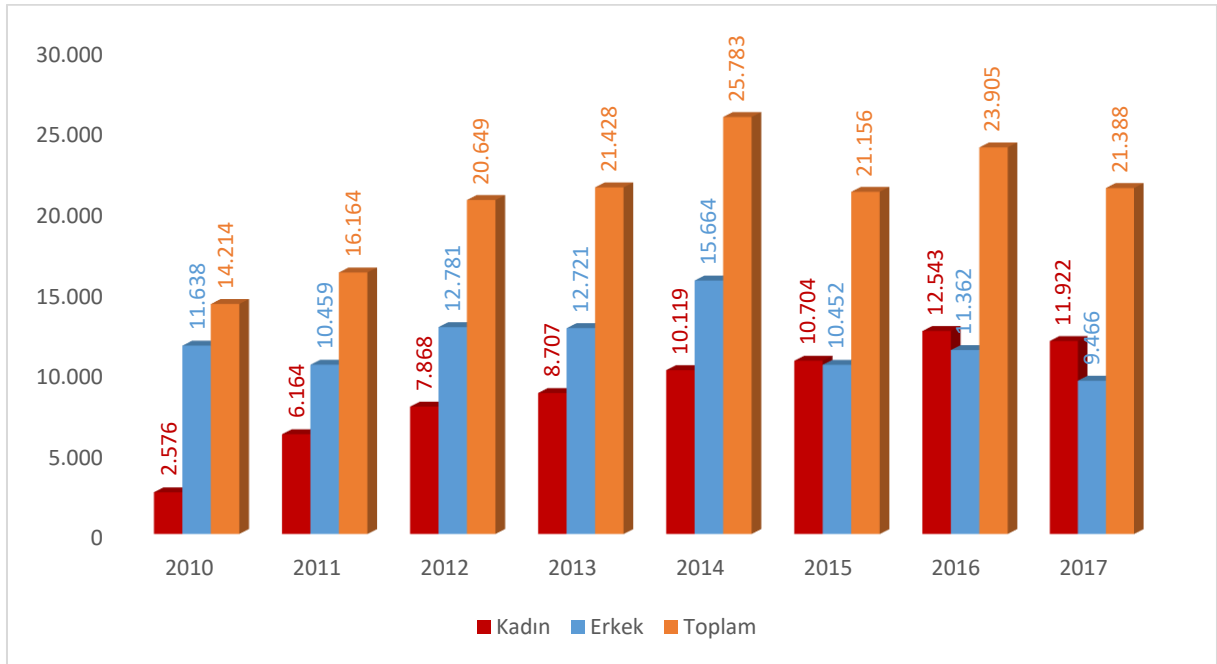
Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Bir yıl kesintisiz olarak İŞKUR sistemi ya da ofisleri kullanmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR'un hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabileceklerdir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Zonguldak ilinde İŞKUR'a kayıtlı 14 bin 214 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 11 bin 638'i erkek, 2 bin 576'sı ise kadınlardan oluşmaktadır. 2017 yılında ise toplam 21 bin 388 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişmiştir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında Zonguldak'ta 2 bin 538 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı 2016 yılında önemli ölçüde artarak 12 bin 543'e yükselmiştir. Bu artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Şekil 2 incelendiğinde 2017 yılında kadınların işe yerleştirme sayısı 2016 yılına göre arttığı görülmektedir. Bu durum 2017 yılındaki kayıtlı kadın işsiz sayısındaki azalmanın sebebi olarak gösterilebilir.

Zonguldak ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsiz olduğu ilk 10 meslek içerisinde ilk sırada beden işçisi (genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Zonguldak ilinde Kuruma kayıtlı 2 bin 358 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Zonguldak ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının yüzde 11'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği temizlik görevlisi ve satış danışmanı/uzmanı meslekleri takip etmiştir. Kadın kayıtlı işsizlerde de benzer durum söz konusudur. Kadınlarda en çok temizlik görevlisi, beden işçisi (genel) ve satış danışmanı/uzmanı gibi mesleklerin yanı sıra sekreter, ön muhasebeci, mutfak görevlisi ve aşçı yardımcısı gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır. Sekreter mesleğindeki kayıtlı işsizlerin neredeyse tamamına yakını kadınlardan oluşmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	69	414	936	1.350
2011	50	399	670	1.069
2012	68	562	957	1.519
2013	75	599	804	1.403
2014	55	836	468	1.304
2015	61	775	346	1.121
2016	71	966	373	1.339
2017	92	1.533	168	1.701

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursları sayısal açıdan incelendiğinde yıllar içerisinde dalgalı bir dağılım göstermektedir. 2014 yılından itibaren artış eğilimindedir. 2017 yılında ise düzenlenen 92 mesleki eğitim kursuna bin 701 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 168'i erkek, bin 533'ü kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların sayısında artış olurken erkek katılımcı sayılarında ise azalış olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2017 yılında kursiyerlerin yüzde 90'ının kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Kadın Giyim Modelist Yardımcısı	Doğal Gaz Tesisatçısı	Kadın Giyim Modelist Yardımcısı
El Nakışçısı	İş Makineleri Operatörü	El Nakışçısı
Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu- Bluz- Elbise-Fantezi Elbise)	Arıcı	Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu- Bluz- Elbise-Fantezi Elbise)
Sığır Yetiştiricisi	Ahşap Boyama ve Vernikleme Elemanı	Sığır Yetiştiricisi
Kadın Üst Giysileri Dikim Elemanı	Sığır Yetiştiricisi	Kadın Üst Giysileri Dikim Elemanı
Dekoratif Ahşap Süslemeci	Koyun Yetiştiricisi	Dekoratif Ahşap Süslemeci
Hasta ve Yaşlı Refakatçisi	Süt Sığırları Yetiştiricisi	Hasta ve Yaşlı Refakatçisi
Ahşap Boyama ve Vernikleme Elemanı	Büro Yönetimi ve Sekreterlik/Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanı	Fide Yetiştiricisi
Fide Yetiştiricisi	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Oyuncak Bebek Yapımcısı
Arıcı	Kooperatif Büro Elemanı	Mekik Dokumacı

Kaynak: İŞKUR

2017 yılında en fazla kadın giyim modelist yardımcısı, el nakışçısı ve kadın giysileri dikim elemanı mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla kadın giyim modelist yardımcısı, el nakışçısı ve kadın giysileri dikim elemanı mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. erkeklerde ise en fazla doğal gaz tesisatçısı, iş makineleri operatörü ve arıcı mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	5	1	27	28
2011	43	7	92	99
2012	58	8	88	96
2013	182	147	330	477
2014	173	344	390	734
2015	878	933	858	1.791
2016	1.560	1.202	1.359	2.561
2017	1.516	1.716	1.324	3.040

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

Yıllara göre işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindeydir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. 2015 yılında düzenlenen toplam program sayısı 2014 yılına göre yaklaşık 5 kat artmıştır. 2016 yılında düzenlenen toplam program sayısı da 2015 yılının neredeyse iki katıdır. Bu durum İŞKUR'un programlarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2017 yılında bin 516 program düzenlenmiş olup toplam 3 bin 40 kişi programa katılmıştır. Katılımcıların yüzde 56,4'ü kadınlardan yüzde 43,6'sı erkeklerden oluşmaktadır 2017 yılı verilerine göre işbaşı eğitim programlarından yararlanan kişi sayısı bir önceki yıl verilerine kıyasla yüzde 18,7 oranında artış göstermiştir.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Konfeksiyon İşçisi	Garson (Servis Elemanı)	Konfeksiyon İşçisi
Satış Danışmanı / Uzmanı	Satış Danışmanı / Uzmanı	Satış Danışmanı / Uzmanı
Garson (Servis Elemanı)	Makine Bakım Onarım Teknisyeni/Makine Bakım Onarımcısı	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)
Makine Bakım Onarım Teknisyeni/Makine Bakım Onarımcısı	Büro Memuru (Genel)	Makine Bakım Onarım Teknisyeni/Makine Bakım Onarımcısı
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Konfeksiyon İşçisi	Makineci (Dikiş)
Büro Memuru (Genel)	Metal Sac İşleme İşçisi	Büro İşçisi
Makineci (Dikiş)	Metal Kesim İşçisi	Ön Muhasebeci
Büro İşçisi	Şoför-Yük Taşıma	Büro Memuru (Genel)
Ön Muhasebeci	Kauçuk Kalıp Presi Operatörü	Garson (Servis Elemanı)
Kauçuk Kalıp Presi Operatörü	Kasiyer	Mutfak Görevlisi

Kaynak: İŞKUR

2017 yılında en fazla konfeksiyon işçisi ve satış danışmanı/uzmanı mesleklerinde işbaşı eğitim programı düzenlenmiştir. Kadınlarda da yine en fazla konfeksiyon işçisi sekreter ve satış danışmanı/uzmanı program düzenlenmiştir. Programlardan yararlanan kadın katılımcı sayılarının yüksek olması bu durumun ortaya çıkmasının sebebidir. Erkeklerde ise en fazla garson (servis elemanı) ve satış danışmanı / uzmanı mesleklerinde program düzenlenmiştir.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	1	12	38	50
2011	3	79	95	174
2012	4	110	100	210
2013	4	121	100	221
2014	8	227	184	411
2015	7	138	82	220
2016	12	159	172	331
2017	21	259	325	584

Kaynak: İŞKUR

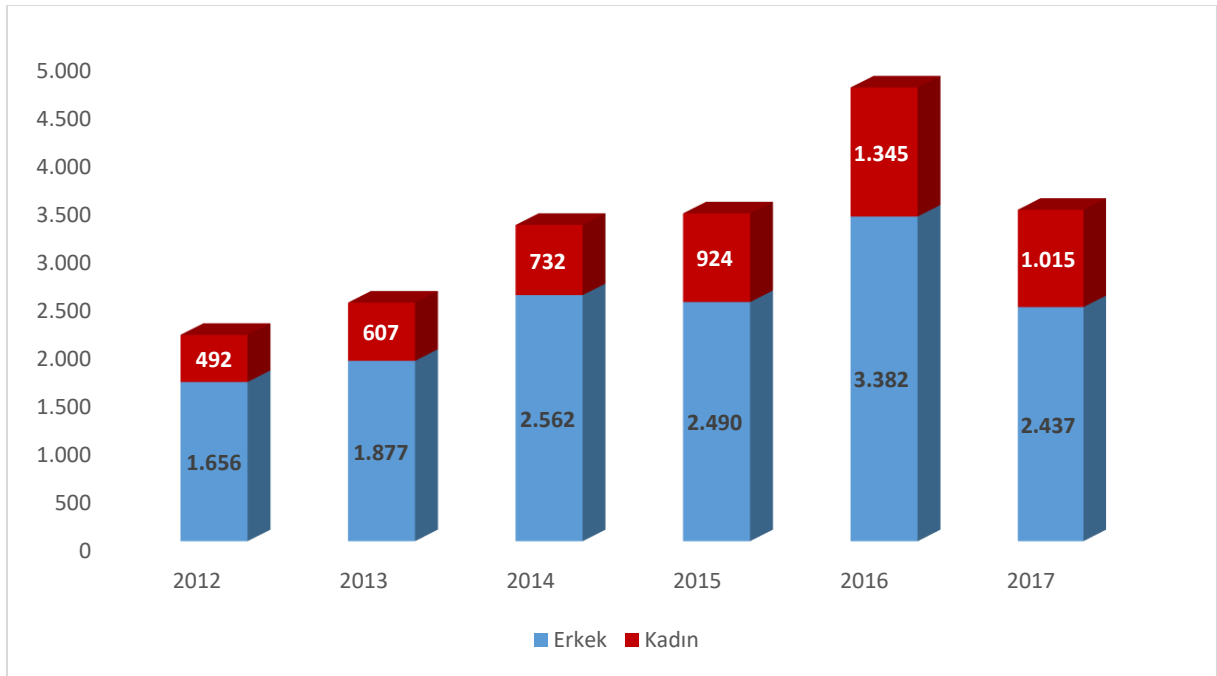
Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı

hedeflemektedir. 2017 yılında 21 girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2017 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı 2016 yılına göre yaklaşık 2 katıdır. Programa 2017 yılında 259'u kadın, 325'i erkek olmak üzere toplam 584 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2010-2017)

Kaynak: İŞKUR

Zonguldak ilinde 2017 yılında yüzde 29,4'ü kadın olmak üzere 3 bin 452 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2017 yılında 2016 yılına göre yüzde 27 oranında azalış göstermiştir. Bu durum çalışanların istihdamda kalma sürelerinin arttığının göstergesi olarak kabul edilebilir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hane halkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2018 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 2 Nisan - 11 Mayıs 2018 tarihleri arasında Türkiye genelinde 89 bin 324 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen “İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu” kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2019 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Zonguldak ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür

hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanın bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Zonguldak ilinde 469 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 25 bin 893 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Zonguldak ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8’de Zonguldak ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşveren Sayısı
İmalat	125
Toptan ve perakende ticaret	114
İnşaat	77
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	32
Ulaştırma ve depolama	29
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	21
Eğitim	16
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	15
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	13
Madencilik ve taş ocaklığı	12
Diğer hizmet faaliyetleri	5
Bilgi ve iletişim	3
Gayrimenkul faaliyetleri	2
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2
Finans ve sigorta faaliyetleri	1
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1
Genel Toplam	469

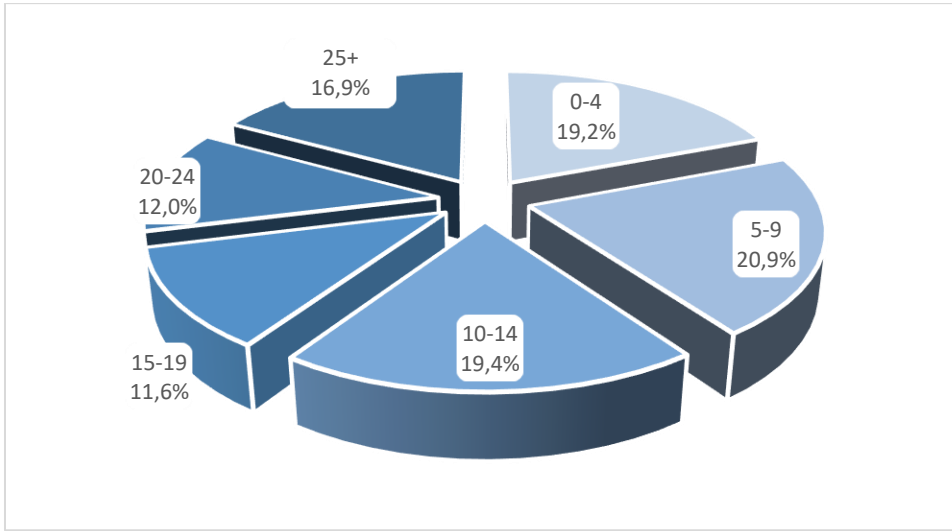
Kaynak: İPA 2018

Zonguldak ilinde imalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Zonguldak ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 26,7’si imalat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde imalat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 29,1’dir. Bu durumda Zonguldak ilinde imalat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalaması ile benzerlik göstermektedir. İmalat sektöründen sonra en fazla işyeri toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 24,3’ü bu sektörde

bulunmaktadır. Bu sektörde yüzde 18,4 olan Türkiye ortalamasının üzerinde bir oran olarak gerçekleşmiştir.

En az işyeri ise finans ve sigorta faaliyetleri, su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ve kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörlerinde 1'er tane ile bulunmaktadır; ancak bu tablo incelenirken Zonguldak ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

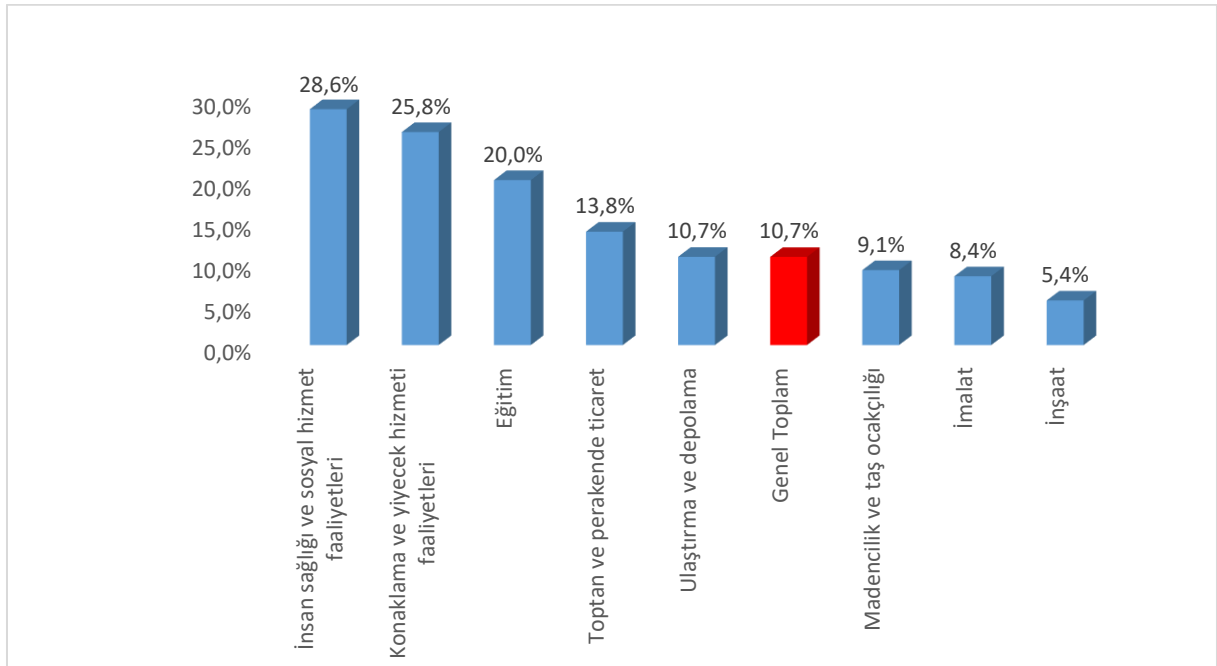
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Şekil 5'te görüldüğü üzere Zonguldak ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 20,9'u 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 0-4 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 19,2'dir. İşyerlerinin yaklaşık yüzde 40'ı 0-9 yaş aralığındadır. İşyerlerinin yüzde 28,9'si ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı

Kaynak: İPA 2018

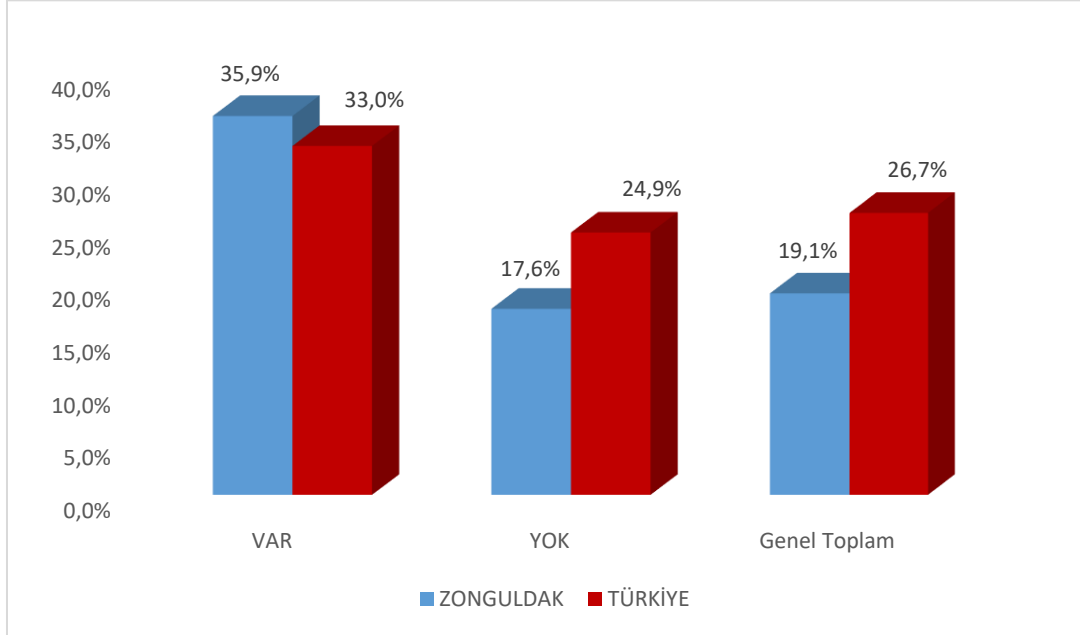
Zonguldak ilinde insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 28,6'sında part-time çalışan bulunmaktadır. Zonguldak ili genelinde part-time çalışması olan işyerleri oranı yüzde 10,7 olarak gerçekleşmiştir. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde de bu konuda öne çıkmış ve yüzde 41,8 ile birinci sırada yer almıştır. Zonguldak ilinde ikinci sırada konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 25,8'inde part-time çalışanı bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 20 ile eğitim sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira inşaat sektöründe işgücü, part-time çalışma yapma eğiliminde yüzde 5,4 ile daha az bulunmaktadır.

Türkiye genelinde ikinci sırada yüzde 28,1 oranla kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe part-time çalışmanın olduğu belirlenmiştir; ancak Tablo 8'de de belirtildiği gibi Zonguldak ilinde araştırma kapsamında bu sektörde sadece bir iş yeri ziyaret edilmiş ve bu iş yerinde de part-time çalışma olmadığından grafiğe yansımamıştır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir.

Şekil 7’de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

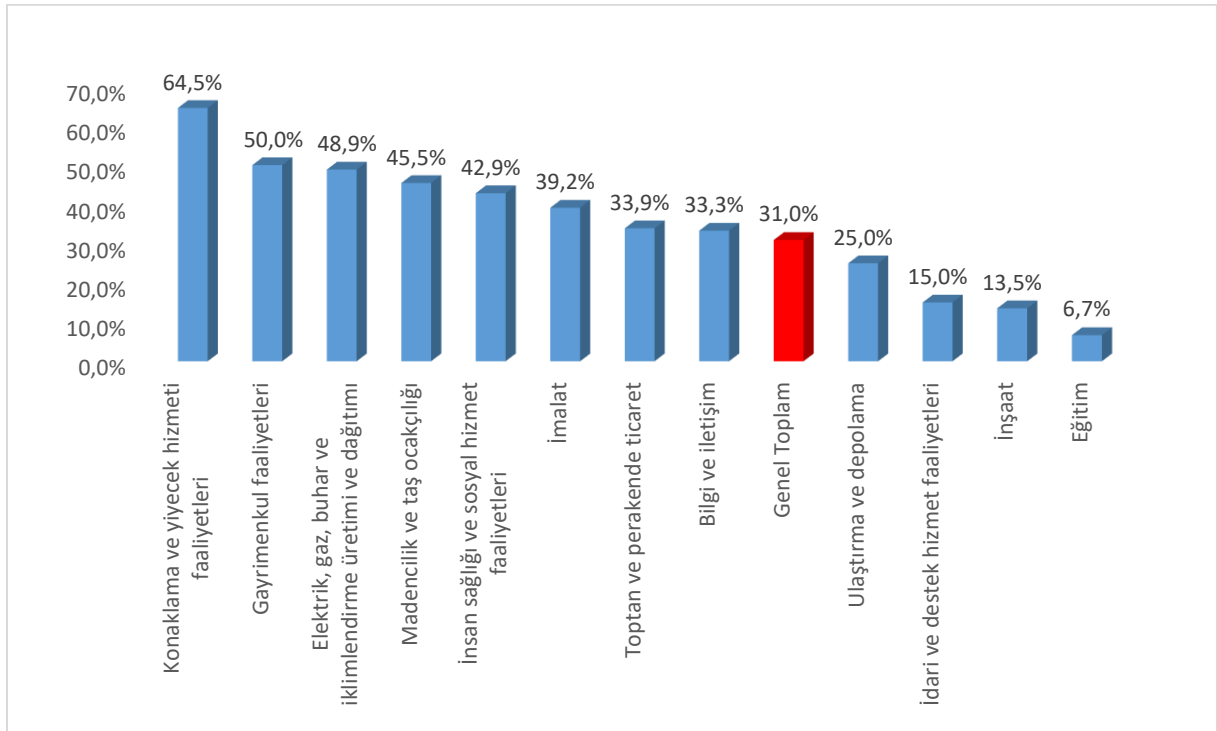
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu

Kaynak: İPA 2018

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,7’sini kadınlar oluşturmaktayken Zonguldak ilinde bu oran yüzde 19,1 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Zonguldak ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 35,9 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 17,6 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 33 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,9’da kalmıştır. Zonguldak ilinde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir. Türkiye geneli ile benzer bir durum söz konusudur ve part-time çalışma yapılan iş yerlerindeki kadın çalışanların oranı Türkiye genelinin üzerindedir.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

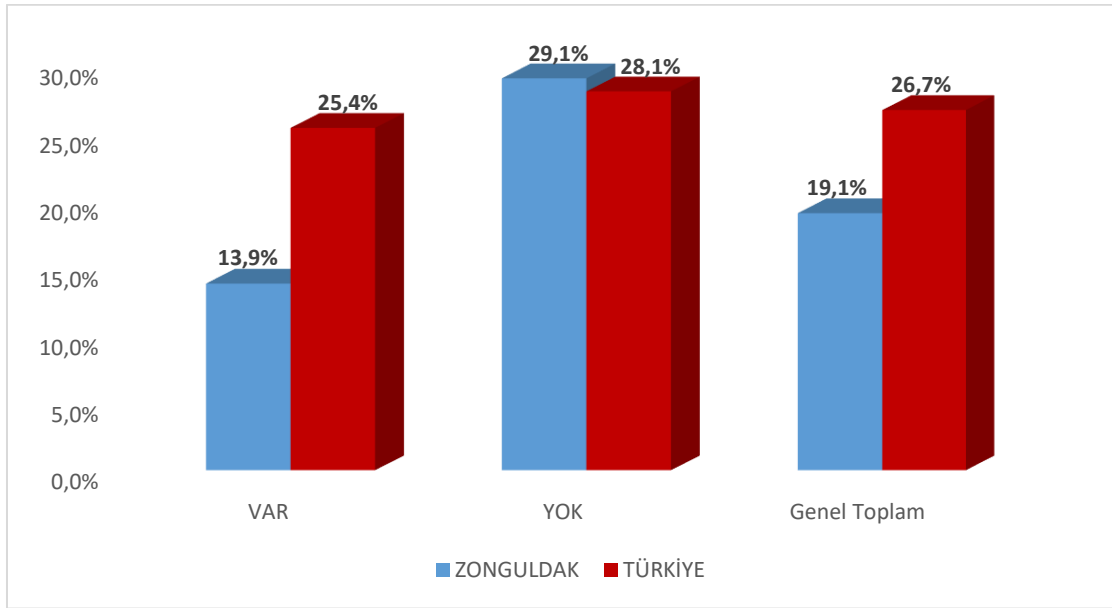

Kaynak: İPA 2018

Zonguldak ilinde işyerlerinin yüzde 31'inde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 26,3'tür. Zonguldak ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörlerinde görünmektedir. Bu sektörlerde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işyerlerinin tamamında vardiyalı çalışma söz konusudur. Eğitim sektörü ise yüzde 6,7 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektörlerden biri olmuştur. Eğitim sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni bu sektörde gece çalışmasının yapılamayacak olmasından kaynaklanmaktadır. Vardiyalı çalışmayı az yapan bir diğer sektör olan inşaat sektöründe bu oran yüzde 13,5 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu sektörde vardiyalı çalışmanın az yapılmasının nedeni ise işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Zonguldak ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının altında olan sektörler; ulaştırma ve depolama, idari ve destek hizmet faaliyetleri, inşaat ve eğitim sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

Kaynak: İPA 2018

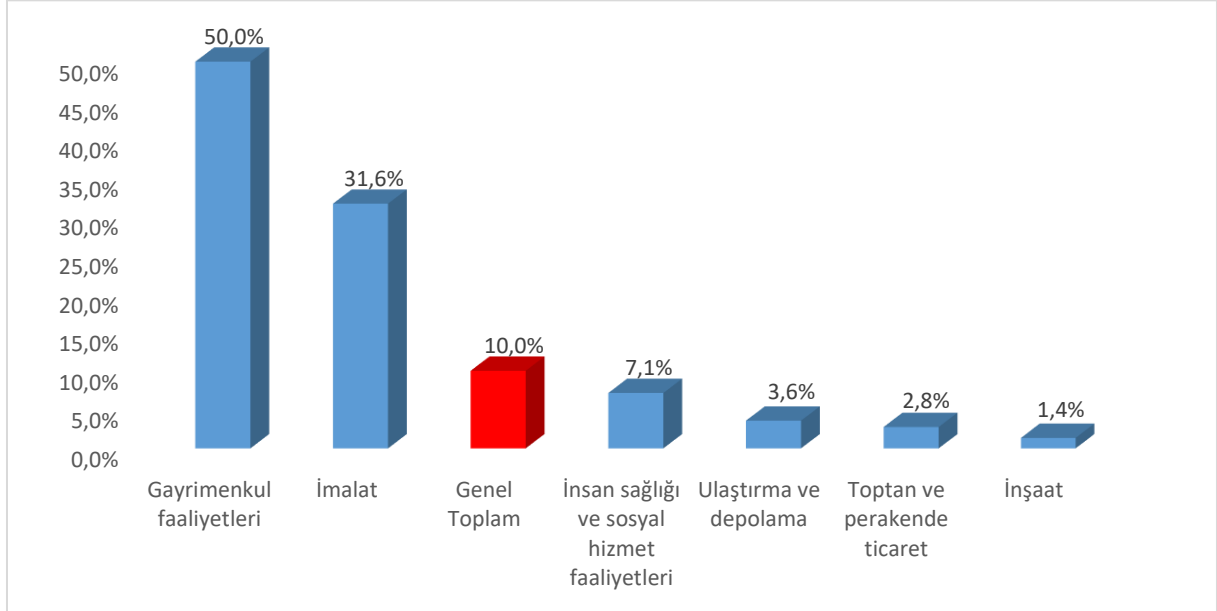
Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilime benzer yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Zonguldak ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine kıyasla daha azdır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 13,9'u kadın, yüzde 86,1'i ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 29,1'e yükselmektedir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Zonguldak ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 19,1'inin kadınlardan oluşmasıdır. Yani yaklaşık her 5 çalışandan 1'i kadınlardan oluşmakta olup, Türkiye ortalamasında ise her 4 çalışandan 1'i kadınlardan oluşmaktadır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece

2,7 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Zonguldak ilinde benzer yönde işlemektedir; ancak Zonguldak ilinde bu fark 15,2 puandır.

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

Kaynak: İPA 2018

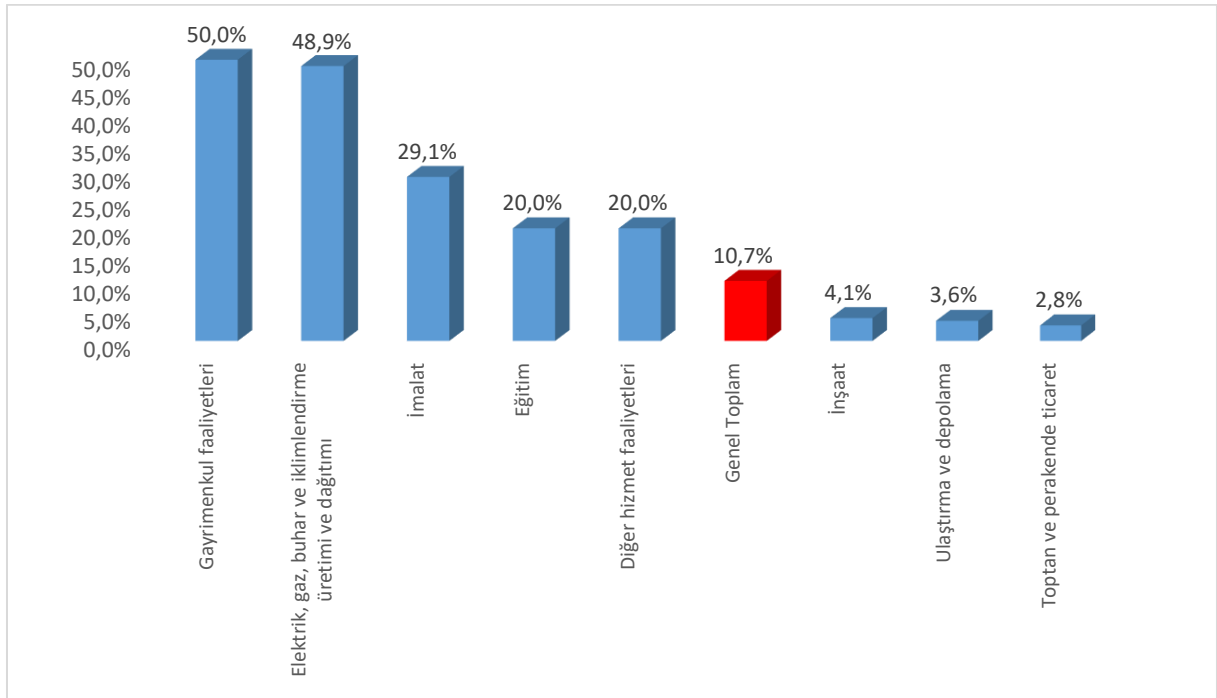
Zonguldak ilinde 17 sektörden 6 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. Gayrimenkul faaliyetleri sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 50'si ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 31,6 ile imalat sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör ihracat yapma oranı anlamında Zonguldak ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir.

Türkiye genelinde gayrimenkul faaliyetleri sektöründeki ihracat yapma oranı yüzde 1,6 ile son sıralarda yer almaktadır. Zonguldak'ta bu sektörün oranının yüksek çıkmasının sebebi araştırma kapsamında bu sektöre ait ziyaret edilen iş yeri sayısının az olmasıdır.

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 22,4'ü ihracat yapmakta ilk iki sektör olarak yüzde 53,2 ile imalat ve yüzde 27,4 ile madencilik ve taş ocaklığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İmalat sektörü ilin önemli bir payını oluştururken ihracat yapan işyerlerinde de yoğunluktadır. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlerle nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 11: Ar-Ge Çalışması Yapan İşyeri Durumu

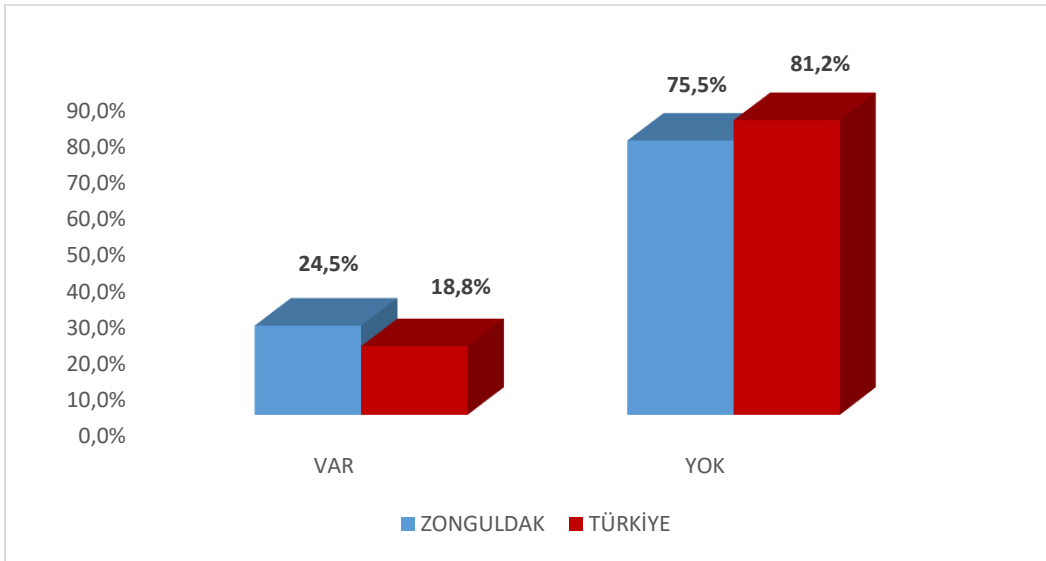
Kaynak: İPA 2018

Zonguldak ilinde 17 sektörden 8 sektörde bulunan işyerleri Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı yüzde 10,7 olarak gerçekleşmiştir. Gayrimenkul faaliyetleri sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 50'si Ar-Ge çalışması yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 48,9 ile elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü bulunmaktadır. Türkiye genelinde oransal olarak alt sıralarda yer alan bu sektörlerin Zonguldak ilinde yüksek oranda çıkmalarının sebebi daha önceki bölümlerde de belirttiği gibi araştırma kapsamında bu sektörlerdeki iş yeri sayılarının diğer sektörlerle göre daha az olmasıdır.

Üçüncü sırada ise yüzde 29,1 ile imalat sektörü yer almaktadır. Yüzde 20 ile eğitim ve diğer hizmet faaliyetleri sektörleri dördüncü sırayı paylaşmaktadır. Bu beş sektör Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı anlamında Zonguldak ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 14,5'i Ar-Ge çalışması yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 33,5 ile bilgi ve iletişim ve yüzde 31,2 ile imalat sektörleri ön plana çıkmaktadır.

Zonguldak ilinde en fazla işverenler imalat sektöründe olmasına rağmen Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı yüzde 29,1 ile üçüncü sırada yer almaktadır. Bunun sebebi de çalışma kapsamında sektörel anlamda az iş yeri sayısına sahip gayrimenkul faaliyetleri ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörlerinin oranlarının tabloya yüksek yansımasıdır.

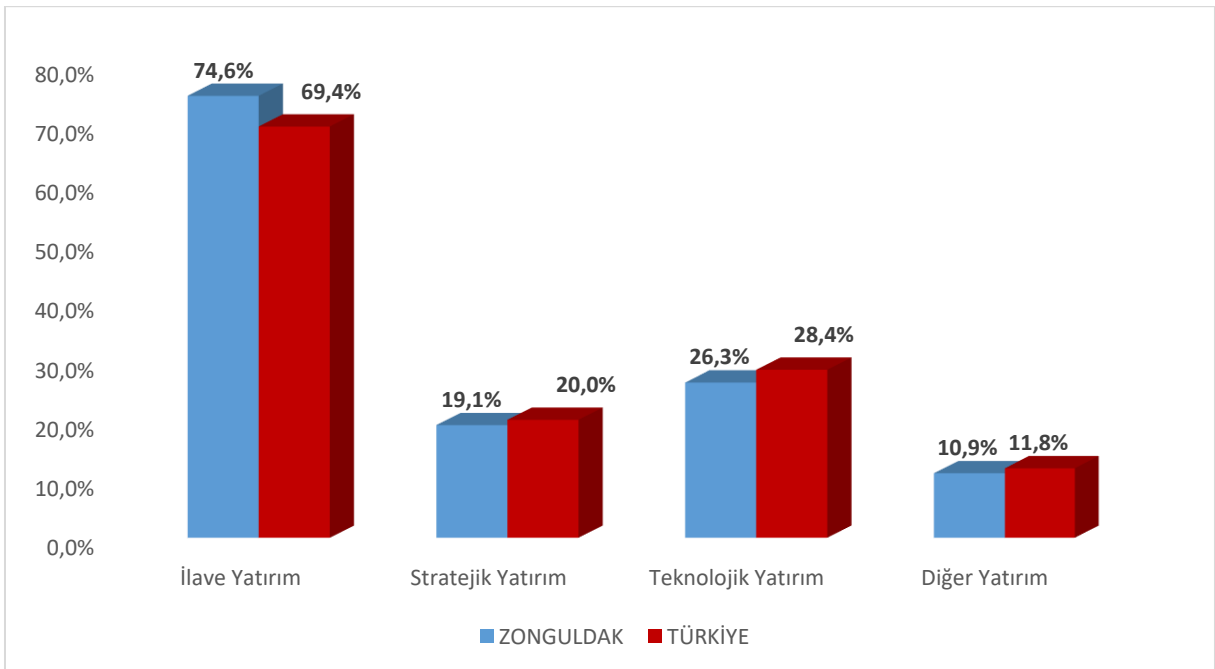
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşyeri Oranı (%)

Kaynak: İPA 2018

Zonguldak ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin yüzde 24,5'i gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 18,8 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 13'te planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 13: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)

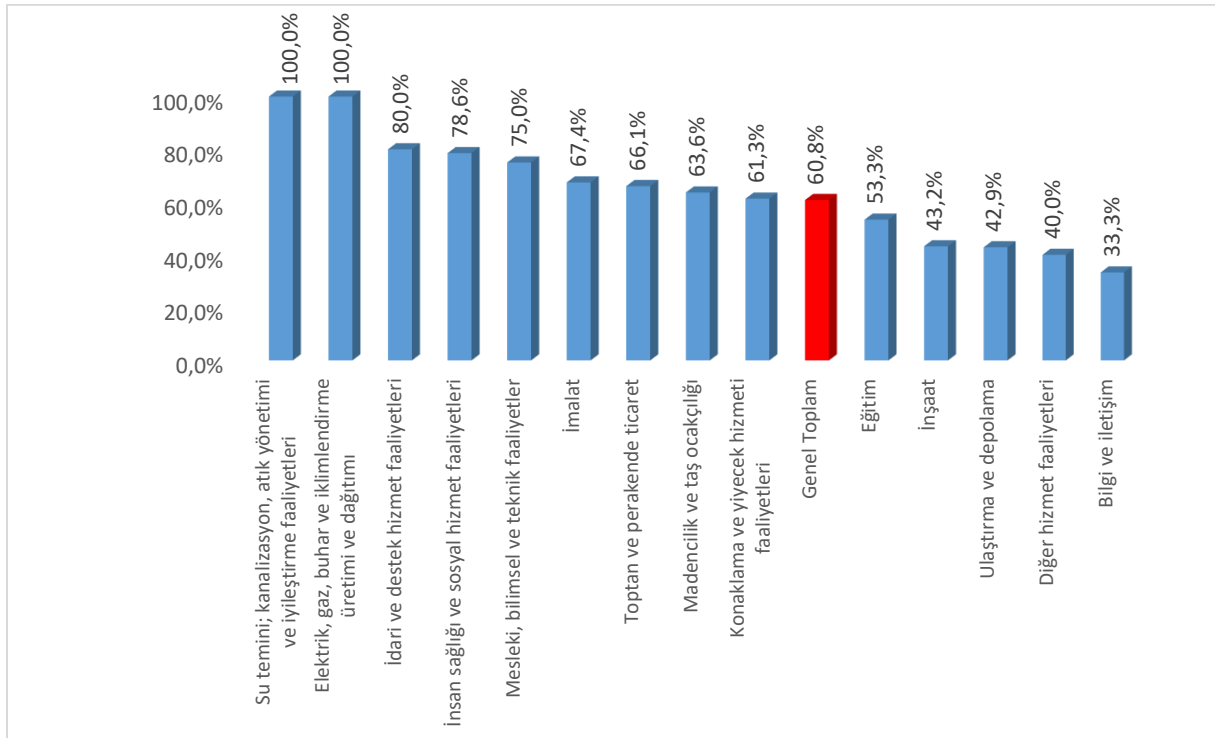

Kaynak: İPA 2018

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işyerleri yatırım türlerine göre incelendiğinde; Zonguldak ilinde yatırım yapmayı planlayan 20+ çalışanı olan işverenlerin yüzde 74,6'sı ilave

yatırım, yüzde 26,3'ü teknolojik yatırım, yüzde 19,1'i stratejik yatırım yapmayı ve yüzde 10,9'u diğer yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 69,4'ü ilave yatırım, yüzde 28,4'ü teknolojik yatırım, yüzde 20'si stratejik yatırım ve yüzde 11,8'i diğer yatırım türlerinde yatırım yapmayı planlamaktadır. Çalışma kapsamında Zonguldak ilinde diğer yatırım türünde yatırım yapmayı planlayan iş yeri bulunmamaktadır.

Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Kaynak: İPA 2018

Şekil 14'te İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Zonguldak ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 60,8'i İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 46,7 olarak gerçekleşerek, bu oran Zonguldak ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Zonguldak ilinde su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörlerinde yer alan işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işyerine sahip olan imalat sektöründe ise bu oran yüzde 67,4 seviyesinde gerçekleşmiştir ve yine ilin ortalamasının üzerindedir.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	28,6%	85,7%	42,9%	0,0%	0,0%
İmalat	16,1%	76,5%	72,8%	64,3%	12,4%	11,1%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	51,1%	100,0%	48,9%	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
İnşaat	12,5%	62,5%	78,1%	62,5%	12,5%	12,5%
Toptan ve perakende ticaret	13,9%	70,8%	77,8%	70,8%	15,3%	9,7%
Ulaştırma ve depolama	16,7%	66,7%	83,3%	58,3%	16,7%	25,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	21,1%	89,5%	89,5%	42,1%	21,1%	21,1%
Bilgi ve iletişim	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	11,1%	66,7%	77,8%	66,7%	11,1%	11,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	6,3%	87,5%	56,3%	93,8%	0,0%	0,0%
Eğitim	25,0%	87,5%	62,5%	75,0%	12,5%	25,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	18,2%	63,6%	72,7%	72,7%	27,3%	18,2%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	100,0%	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	14,3%	72,9%	75,8%	65,9%	13,2%	11,7%

Kaynak: İPA 2018

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan işyerleri en çok yüzde 75,8 ile eleman talebi hizmeti almıştır. İşyerlerinin 72,9'u danışmanlık ve yönlendirme hizmetinden yararlanırken yüzde 65,9'u işbaşı eğitim alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir.

Zonguldak su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, bilgi ve iletişim ile diğer hizmet faaliyetleri sektörlerinde yer alan işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki Tablo 9'da yer almaktadır. Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ile bilgi ve iletişim sektörlerinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin tamamı danışmanlık ve yönlendirme, eleman talebi ve işbaşı eğitim programı hizmetlerinden

yararlandıklarını belirtmişlerdir; ancak bu sektörlerde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır.

Zonguldak ilinde araştırma kapsamında işyeri sayısı en fazla olan imalat sektörü ise yine en çok danışmanlık ve yönlendirme, eleman talebi ve işbaşı eğitim programı hizmetlerinden faydalanmıştır.

Özellikle kısa çalışma ödeneği almak için diğer sektörlerle nazaran insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörleri işverenleri daha çok İŞKUR ile temasa geçmiştir. Bu sonuçtan hareketle Zonguldak ilinde, zorlayıcı sebepler dolayısıyla insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin daha çok İŞKUR'dan destek almış olduğu söylenebilir.

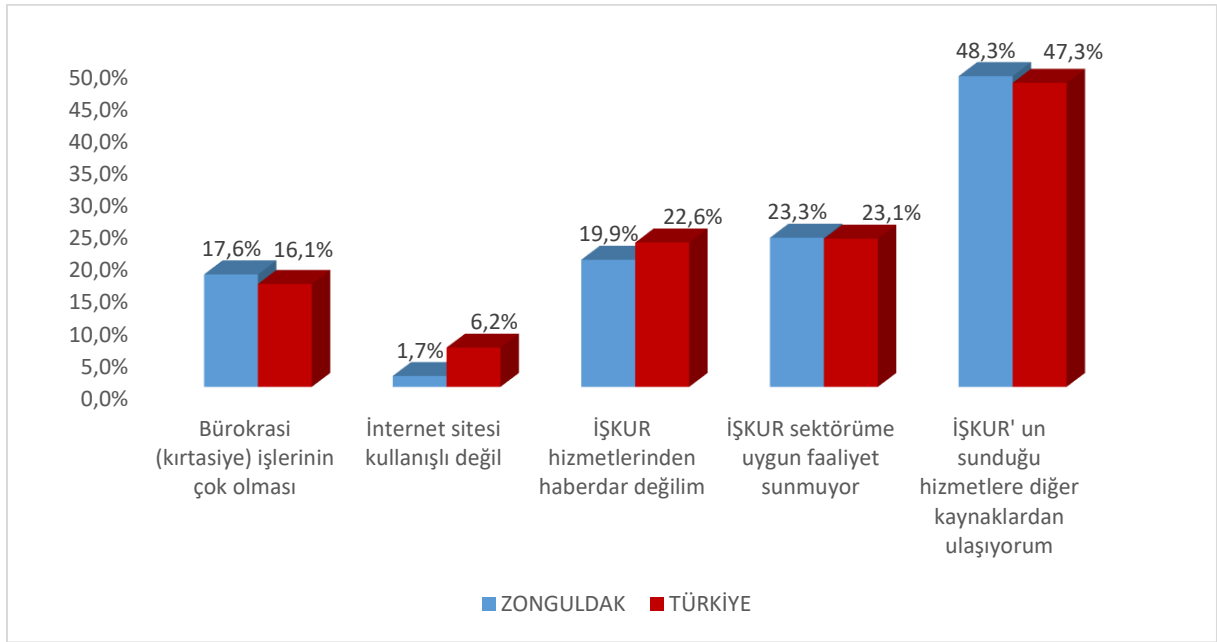
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlananların Memnuniyet Durumu

Memnuniyet	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İşbaşı Eğitim Programları	Kısa Çalışma Ödeneği	Mesleki Eğitim Kursu
Kararsızım	28,2%	2,0%	2,9%	5,0%	36,1%	37,5%
Memnun Değilim	0,0%	0,5%	2,4%	1,7%	5,6%	0,0%
Memnunum	71,8%	97,5%	94,7%	93,4%	58,3%	62,5%

Kaynak: İPA 2018

Zonguldak ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlananların memnuniyet oranları incelendiğinde; en fazla memnuniyet yüzde 97,5 ile danışmanlık ve yönlendirme hizmeti olmuştur. Bu hizmeti memnuniyet düzeyinde yüzde 94,7 ile eleman talebi, yüzde 93,4 ile işbaşı eğitim programları hizmeti izlemektedir. Bu hizmetleri yüzde 71,8'lik oranla çalışanlara yönelik eğitim, yüzde 62,5'lik oranla mesleki eğitim kursu ve yüzde 58,3'lük oranla kısa çalışma ödeneği hizmetleri izlemektedir. Memnuniyetsizliğin en yüksek olduğu hizmet yüzde 5,6'lık oran ile kısa çalışma ödeneği hizmetidir. Bunun yanında en yüksek oranda kararsız kalınan hizmet ise yüzde 37,5 ile mesleki eğitim kursu hizmetidir.

Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

Kaynak: İPA 2018

Zonguldak ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 48,3 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi, yüzde 23,3 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması ve yüzde 19,9 ile İŞKUR'un hizmetlerinden haberdar olmama gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde de Zonguldak ilinde olduğu gibi ilk üç sıra aynıdır. Yüzde 47,3 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi, yüzde 23,1 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması ve yüzde 22,6 ile İŞKUR hizmetlerinden haberdar olunmaması gerekçe gösterilmiştir.

Mevcut İstihdam

Zonguldak ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Zonguldak ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 25 bin 893 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 20 bin 948 çalışan erkeklerden, 4 bin 945 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 11: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İmalat	2.582	11.598	14.181
Toptan ve perakende ticaret	686	2.834	3.520
İnşaat	135	2.063	2.198
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	42	1.079	1.121
Madencilik ve taş ocakçılığı	15	858	872
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	280	536	816
Ulaştırma ve depolama	135	587	722
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	428	287	714
Eğitim	304	184	489
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	131	244	374
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	84	214	298
Diğer hizmet faaliyetleri	81	122	203
Bilgi ve iletişim	27	156	183
Gayrimenkul faaliyetleri	7	119	127
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	31	31
Finans ve sigorta faaliyetleri	5	17	22
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2	20	22
Genel Toplam	4.945	20.948	25.893

Kaynak: İPA 2018

Sektörlere göre dağılımda ise; Zonguldak ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı imalat ile toptan ve perakende ticaret sektörlerinde istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Zonguldak ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerin yüzde 55,4'ü, kadınların ise yüzde 52,2'si imalat sektöründe istihdam edilmektedir. Toplam çalışan sayıları içinde ise imalat sektöründe çalışma oranı yüzde 54,8 olarak gerçekleşmiştir.

Zonguldak ilinde 20+ çalışanı olan insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve eğitim sektörlerinde kadın çalışan sayısı, erkek çalışan sayısından daha fazla olduğu görülmektedir. Bu durum Türkiye genelinde de aynıdır.

Araştırma kapsamına giren işyerlerinde kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe kadın çalışan bulunmaması dikkat çekmektedir.

Tablo 12: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	1.360	6.482	7.842
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	726	3.490	4.216
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	291	3.907	4.199
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	247	3.140	3.387
Profesyonel Meslek Mensupları	968	1.626	2.595
Hizmet ve Satış Elemanları	668	966	1.634
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	554	777	1.331
Yöneticiler	130	552	682
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0	8	8
Genel Toplam	4.945	20.948	25.893

Kaynak: İPA 2018

Toplam çalışanların içerisinde tesis ve makine operatörleri ve montajcılar grubunda çalışanların oranı diğer meslek grupları ile kıyaslandığında önemli bir ölçüde ayrılmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 30,3'ü, erkek çalışanların yüzde 30,9'u ve kadın çalışanların yüzde 27,5'i bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise nitelik gerektirmeyen meslekler grubu yer almakta ve yüzde 16,3 oranında çalışanı barındırmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 16,2 oranı ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu yer almaktadır.

Zonguldak ilinde kadın çalışanlarda ve erkek çalışanlarda yine ilk sırada tesis ve makine operatörleri ve montajcılar grubu yer almaktadır. Kadın çalışanlarda ikinci sırada yüzde 19,6'lık oranla profesyonel meslek mensupları grubu, üçüncü sırada yüzde 14,7'lik oranla nitelik gerektirmeyen meslekler grupları yer almaktadır. Erkeklerde ise ikinci sırada yüzde 18,7'lik oranla sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar grubu, üçüncü sırada ise yüzde 16,7'lik oranla nitelik gerektirmeyen meslekler grubu yer almaktadır.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grupları ise nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları, yöneticiler ile büro hizmetlerinde çalışan elemanlar olmuştur. Zonguldak ilinin sosyo-ekonomik yapısında ormancılık ya da tarımsal faaliyet anlamında çalışanların tamamı erkeklerden oluşmuştur.

Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Beden İşçisi (Genel)	Makineci (Dikiş)	Beden İşçisi (Genel)
Diğer Haddehane Operatörleri (Metal)	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Diğer Haddehane Operatörleri (Metal)
Mekanik Bakım Onarımcısı	Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları	Mekanik Bakım Onarımcısı
Ustabaşı/Postabaşı/Formen/Atölye Sorumlusu	Sekreter	Ustabaşı/Postabaşı/Formen/Atölye Sorumlusu
Şoför-Yük Taşıma	Beden İşçisi (Genel)	Şoför-Yük Taşıma
Madenci (Genel)	Diğer Personel ve Meslek Uzmanları	Madenci (Genel)
Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Makineci (Dikiş)	Ön Muhasebeci	Vinç Operatörü
Vinç Operatörü	Büro Memuru (Genel)	İş Makineleri Operatörü
İş Makineleri Operatörü	Kasiyer	Meydancı - İmalat

Kaynak: İPA 2018

Tablo 13'te ise Zonguldak ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle en fazla çalışılan ilk 10 mesleğin sıralamaları değişse de erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında 9 mesleğin aynı olması, toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklanmaktadır. Beden işçisi (genel) hem erkeklerde hem de toplamda en fazla çalışılan meslek olarak ortaya çıkmıştır. Kadınlarda ise makineci (dikiş) mesleği en fazla çalışılan meslektir. Kadınların en fazla çalıştığı meslekler içerisinde hem erkeklerden hem de toplamdan farklı olarak iplik eğirme operatörü (ring/vater/vargel), diğer iplik işçileri ve sarıcıları, sekreter, diğer personel ve meslek uzmanları, ön muhasebeci, büro memuru (genel), kasiyer meslekleri bulunmaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yönleltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve işyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık

işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İş Olan İşyeri Oranı
İmalat	376	2,6%	33,4%
Toptan ve perakende ticaret	69	1,9%	18,4%
İnşaat	39	1,7%	16,2%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	24	2,9%	25,8%
Ulaştırma ve depolama	21	2,8%	7,1%
Eğitim	14	2,7%	33,3%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	8	1,2%	28,6%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	4	1,4%	33,3%
Bilgi ve iletişim	1	0,6%	33,3%
Genel Toplam	556	2,1%	21,4%

Kaynak: İPA 2018

Zonguldak ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 100 işyerinde 556 açık iş tespit edilmiştir. Zonguldak ilinde imalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 556 kişilik açık işin yüzde 67,7'sine tekabül eden 376 kişilik kısmı, imalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise toptan ve perakende ticaret ile inşaat sektörleridir.

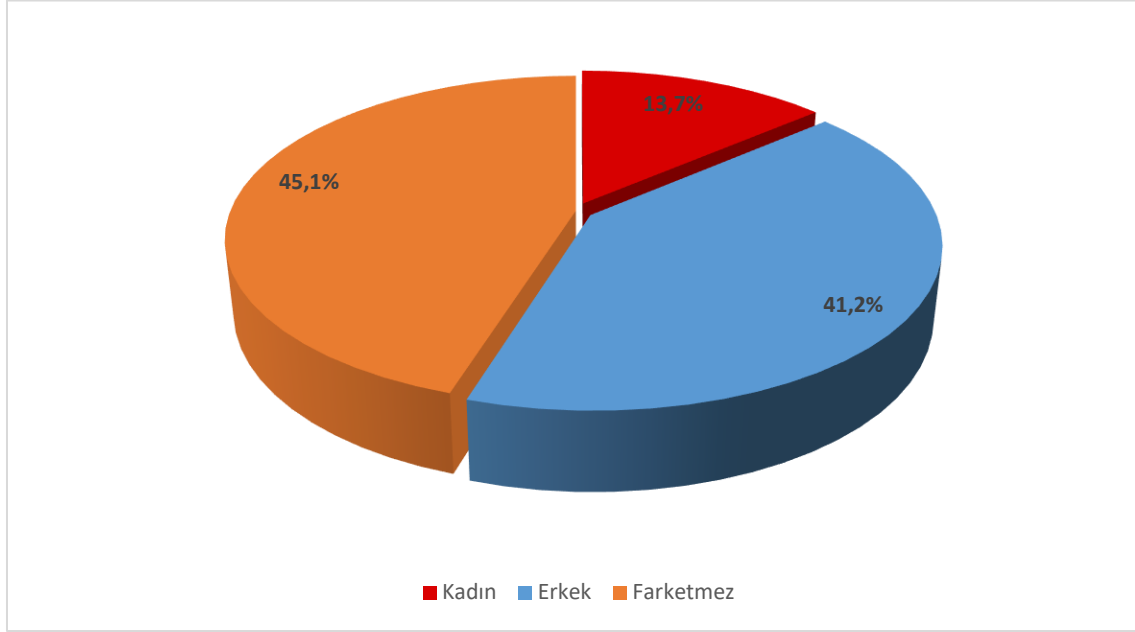
Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 14'ten de görüleceği üzere Zonguldak ilinde açık iş oranı yüzde 2,1 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Zonguldak ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 98 kişilik dolu kadronun yanında 2 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 2,9 ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü olarak tespit edilmiştir.

Zonguldak ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 21,4'ünde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 23,3 olarak gerçekleşmiştir.

Açık işi olan iş yeri oranında ön plana çıkan bir sektör bulunmamakla birlikte imalat, eğitim, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ile bilgi ve iletişim sektörleri bu oranın en yüksek olduğu sektörlerdir.

Açık işi olan iş yeri oranının en düşük olduğu sektör ise yüzde 7,1'lik oran ile ulaştırma ve depolama sektörüdür.

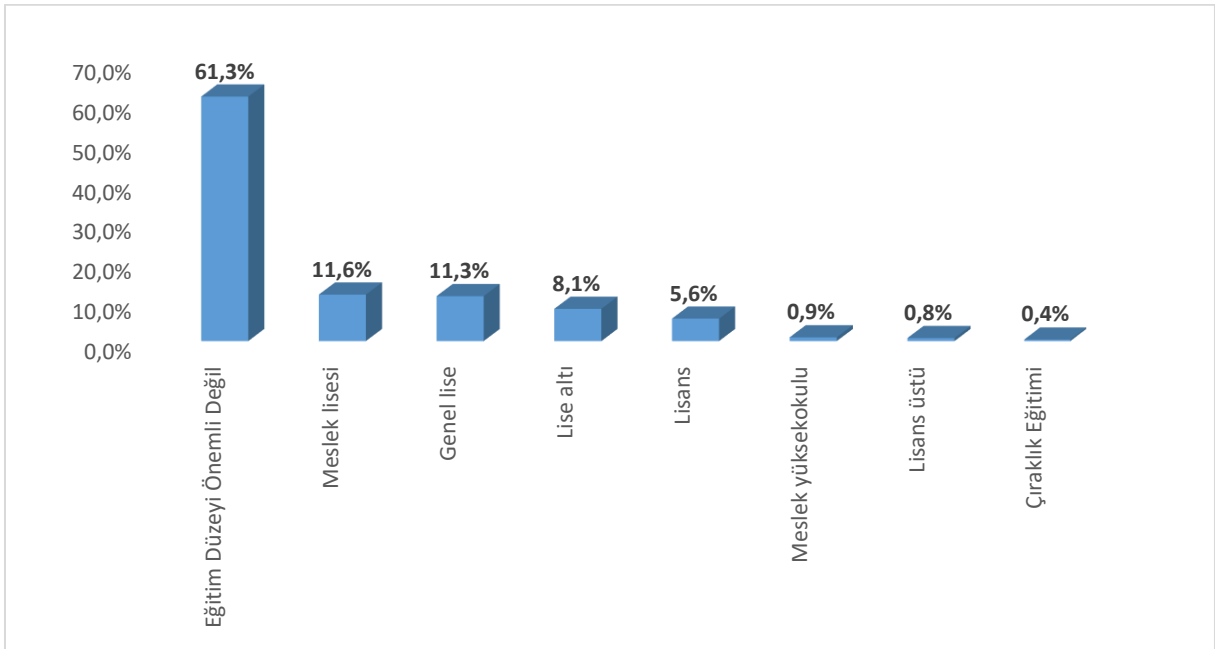
Şekil 16: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

Kaynak: İPA 2018

Şekil 16'da Zonguldak ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Zonguldak ilinde açık işlerin yüzde 41,2'sinde işverenler erkek işgücü talep etmekte iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 39,4 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 8,9 iken, Zonguldak ilinde yüzde 13,7 düzeyinde olup yine Türkiye ortalamasının üzerindedir. Türkiye genelinde işverenlerin yaklaşık yarısı açık işlerinde herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunmamıştır. Zonguldak ilinde ise işverenlerin yüzde 45,1'i açık işlerinde cinsiyet tercihinde bulunmamıştır. Kadın çalışan oranı düşük olmasına rağmen açık işlerde cinsiyet çok önemli değildir.

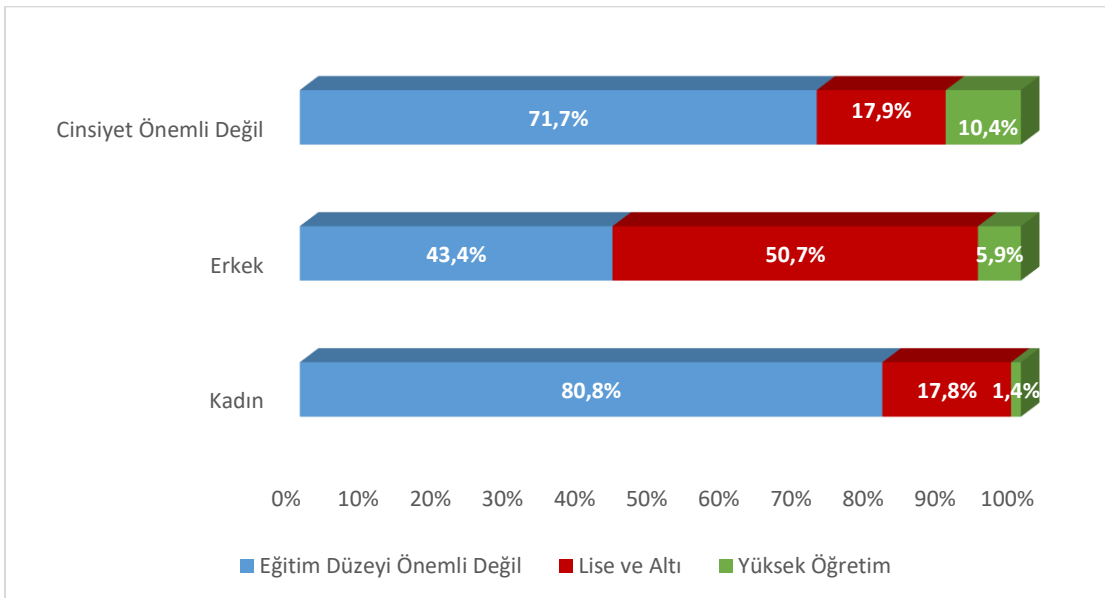
Şekil 17: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Zonguldak ilindeki açık işlerin yüzde 61,3'ünde işverenler herhangi bir eğitim düzeyi talep etmemişlerdir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise yüzde 11,6 ile meslek lisesi seviyesi olarak görülmektedir. Açık işlerde en az talep edilen eğitim seviyesi ise yüzde 0,4 ile çıraklık eğitimidir. Zonguldak işgücü piyasasında açık işlerde eğitim düzeyinin çok önemli olmadığı görülmektedir.

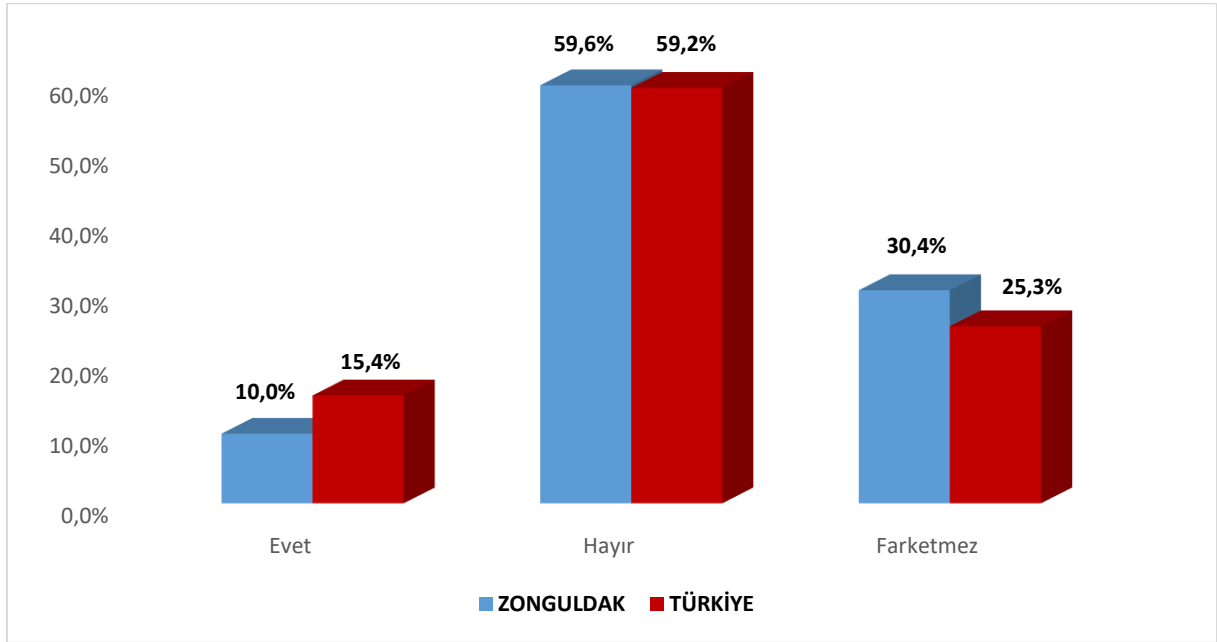
Şekil 18: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Şekil 18’de açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, yüzde 71,7 oranında eğitim düzeyi de önemli görülmemektedir. Yüzde 17,9 oranında lise ve altı seviyesinde ve yüzde 10,4 oranında ise yüksek öğretim seviyesinde işgücü tercih edilmektedir. Erkeklerin tercih edildiği açık işlerde yüzde 43,4 oranında, kadınların tercih edildiği açık işlerde ise yüzde 80,8 oranında eğitim düzeyi önemli görülmemektedir. Hem kadın hem de cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, eğitim düzeyi önemli değil seçeneği ön plana çıkmaktadır. Erkeklerde ise en çok lise ve altı eğitim düzeyinde açık iş bulunmaktadır. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; erkeklerde kadınlara nazaran daha fazla oranda yükseköğretim seviyesinde işgücü talep edilmiştir. Bu durum erkeklerde nitelikli personel açığının daha fazla olduğunun göstergesidir.

Şekil 19: Açık İşlerde Engelli Çalıştırmak İstenmesi

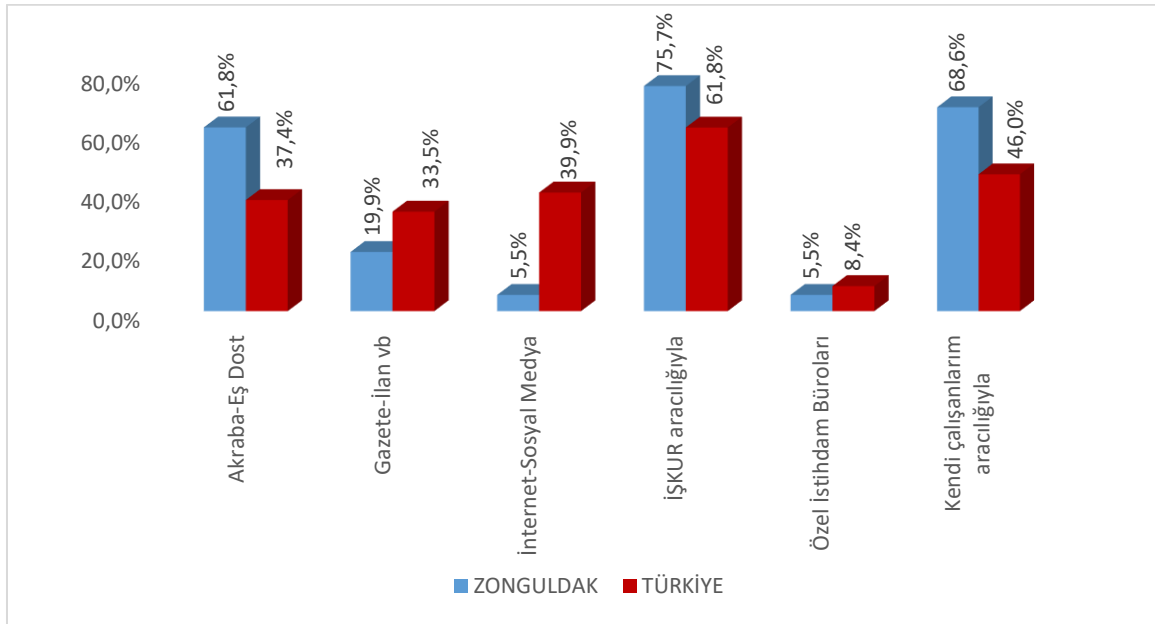

Kaynak: İPA 2018

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Zonguldak ilinde yüzde 10 oranında evet denilmiştir. Farketmez diyenlerin oranı yüzde 30,4’tür. Yani açık işler açısından genel değerlendirmede her 5 açık iş için 2 engelli tercih edilebileceği söylenmiştir.

Türkiye genelinde ise yüzde 15,4 oranında evet, yüzde 25,3 oranında farketmez denmiştir. Yani her 5 açık iş için 2 engelli tercih edilebileceği söylenmiştir. Zonguldak ili ile Türkiye geneli engelli işçi çalıştırma eğiliminin aynı oranda olduğu görülmektedir.

Şekil 20: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 20’de Zonguldak ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Zonguldak ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 75,7 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 61,8 olarak gerçekleşmiştir. Zonguldak ilinde ikinci sırada yüzde 68,6 ile kendi çalışanları aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 61,8 ile akraba-eş dost arama kanalı olarak kullanılmıştır.

En az kullanılan arama kanalları yüzde 5,5’lik oranlarla internet-sosyal medya ve özel istihdam büroları arama kanallarıdır.

Tablo 15: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	3	1	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	2	2	2
Takım Çalışması	1	3	3	3
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	4	5	4	4
İletişim ve İfade Yeteneği	5	4	5	5
Proje Tabanlı Çalışma	-	6	7	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	8	7	9	7
Satış ve Pazarlama Becerisi	7	8	8	8
Bilgisayar kullanımı	6	9	6	8
Yabancı Dil	-	10	10	9

Kaynak: İPA 2018

Zonguldak ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde sırasıyla, yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe, fiziki ve bedensel yeterlilik ile takım çalışması becerileri hem erkeklerde hem cinsiyetin önemli olmadığı durumlarda hem de genel toplamda ilk üç sırada yer almıştır. Kadınlarda ise yine bu beceriler ilk üç sıradadır; ancak önem sırası tam tersidir. Yani kadınlarda önem sırası takım çalışması, fiziki ve bedensel yeterlilik, yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe şeklinde sıralanmıştır.

Kadınlarda proje tabanlı çalışma ve yabancı dil becerisi hiç tercih edilmemiştir.

Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	169	2,1%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	138	3,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	78	1,8%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	62	1,8%
Hizmet ve Satış Elemanları	51	3,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	29	1,1%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	26	1,9%
Yöneticiler	2	0,3%
Genel Toplam	556	2,1%

Kaynak: İPA 2018

Zonguldak ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla tesis ve makine operatörleri ve montajcılar olduğu tespit edilmiş olup, bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 30,4'tür. Yani her 10 açık işten 3'ü bu meslek

grubunda yer almaktadır. İkinci sırada ise sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu bulunmaktadır.

Zonguldak ili için tespit edilen yüzde 2,1’lik açık iş oranı meslek grupları bazında değerlendirildiğinde ise, açık iş oranı en yüksek oranda yüzde 3,2 ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırasıyla hizmet ve satış elemanları, tesis ve makine operatörleri ve montajcılar gelmektedir. Belirtilen bu üç meslek grubunun açık iş oranı, il geneli açık iş oranının üzerinde bulunmaktadır.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	76,0%	20,0%	20,0%	88,0%	0,0%	72,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	93,9%	4,1%	6,1%	67,3%	0,0%	59,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	56,0%	13,3%	1,3%	94,7%	0,0%	60,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	60,7%	28,6%	10,7%	14,3%	3,6%	75,0%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	66,7%	25,8%	0,8%	61,4%	8,3%	85,6%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	10,1%	8,5%	5,1%	96,6%	3,4%	13,5%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	68,5%	25,3%	7,4%	82,7%	9,3%	80,9%
Yöneticiler	0,0%	48,9%	51,1%	48,9%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	61,8%	19,9%	5,5%	75,7%	5,5%	68,6%

Kaynak: İPA 2018

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR’un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin yüzde 96,6’sı İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Nitelik gerektirmeyen meslekler, büro hizmetlerinde çalışan elemanlar, tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek gruplarındaki açık işler büyük oranda İŞKUR aracılığıyla karşılanmaktadır ve bu meslek gruplarında il ortalamasının üzerinde bir oranda açık iş arama kanalı olarak İŞKUR tercih edilmiştir.

Hizmet ve satış elemanları meslek grubundaki açık işler en fazla akraba-eş dost arama kanalı ile aranmaktadır. İşverenler, profesyonel meslek mensupları ile sanatkârlar ve ilgili işlerde

Çalışanlar meslek gruplarındaki açık işleri büyük oranda kendi çalışanları aracılığıyla açık işlerini kapatmaya çalışmaktadırlar.

Tablo 18: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	İletişim ve İfade Yeteneği	Sorun Çözme ve İnişiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
Makineci (Dikiş)	5	2	5	4	3	1
Mekanik Bakım Onarımcısı	-	3	-	-	2	1
Garson (Servis Elemanı)	-	1	3	5	4	2
Beden İşçisi (Genel)	-	1	4	-	3	2
Ütücü	-	2	4	5	3	1
Saya Dikici (Makine İle)	-	2	-	-	3	1
Konfeksiyon İşçisi	-	1	-	3	-	2
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	-	1	-	-	3	2
Kalite Kontrolcü-Tekstil	-	2	-	-	3	1
Salyangoz İşleme İşçisi	-	1	2	3	-	-

Kaynak: İPA 2018

Tablo 18’de Zonguldak ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Garson (servis elemanı), beden işçisi (genel), konfeksiyon işçisi, ortacı/ayakçı (tekstil), salyangoz işleme işçisi mesleklerinde aranan becerilerdeki ilk öncelik fiziki ve bedensel yeterlilik olarak ön plana çıkmaktadır.

Makineci (dikiş), mekanik bakım onarımcısı, ütücü, saya dikici (makine ile), kalite kontrolcü-tekstil mesleklerinde aranan becerilerdeki ilk öncelik ise yeterli mesleki, teknik bilgi ve tecrübedir.

Tablo 18’de belirtilen mesleklerdeki açık işlerin hiçbirinde hesap yapabilme (analitik beceri), proje tabanlı çalışma, satış ve pazarlama becerisi ve yabancı dil becerileri talep edilmemiştir.

Tablo 19: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Makineci (Dikiş)	Mekanik Bakım Onarımcısı	Makineci (Dikiş)	Makineci (Dikiş)
Salyangoz İşleme İşçisi	Beden İşçisi (Genel)	Ütücü	Mekanik Bakım Onarımcısı
Kalite Kontrolcü-Tekstil	Sevkiyat Görevlisi	Konfeksiyon İşçisi	Garson (Servis Elemanı)
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Şoför (Yolcu Taşıma)	Garson (Servis Elemanı)	Beden İşçisi (Genel)
Saya Dikici (Makine İle)	Endüstriyel ve Yapısal Çelik Konstrüksiyon İşçisi	Paketleme İşçisi	Ütücü
Temizlik Görevlisi	Şoför-Yük Taşıma	Saya Dikici (Makine İle)	Saya Dikici (Makine İle)
Pazarlamacı	Garson (Servis Elemanı)	Kesimci (Konfeksiyon)	Konfeksiyon İşçisi
Elektrik Mühendisi	Beton ve Betonarme Kalıpçısı	Konfeksiyon Ürünlerini Katlama/Paketleme İşçisi	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)
Büro Memuru (Genel)	Betonarme Demircisi	Kalite Kontrolcü-Tekstil	Kalite Kontrolcü-Tekstil
Kalite Kontrolcü	Tornacı (Torna Tezgâhı Operatörü)	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Salyangoz İşleme İşçisi

Kaynak: İPA 2018

Zonguldak ilinde en fazla açık iş olan meslekler; makineci (dikiş), mekanik bakım onarımcısı, garson (servis elemanı), beden işçisi (genel), ütücü, saya dikici (makine ile), konfeksiyon işçisi, ortacı/ayakçı (tekstil), kalite kontrolcü-tekstil, salyangoz işleme işçisi meslekleridir.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan üç meslek ise makineci (dikiş), salyangoz işleme işçisi, kalite kontrolcü-tekstil meslekleridir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan üç meslek mekanik bakım onarımcısı, beden işçisi (genel), sevkiyat görevlisidir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise makineci (dikiş), ütücü ve konfeksiyon işçisi meslekleri ön plana çıkmaktadır.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Zonguldak ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön

vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 32 bin 229 işyerinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Zonguldak ilinde ise 20+ istihdamlı 191 işyeri temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 40,7 ile Zonguldak ilinin eleman temininde ülke genelinden daha çok eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir. Söz konusu bu oran Türkiye geneli için yüzde 30,5 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	462
Toptan ve perakende ticaret	121
İnşaat	83
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	27
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	27
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	20
Eğitim	18
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	17
Ulaştırma ve depolama	17
Madencilik ve taş ocaklığı	4
Bilgi ve iletişim	3
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1
Genel Toplam	799

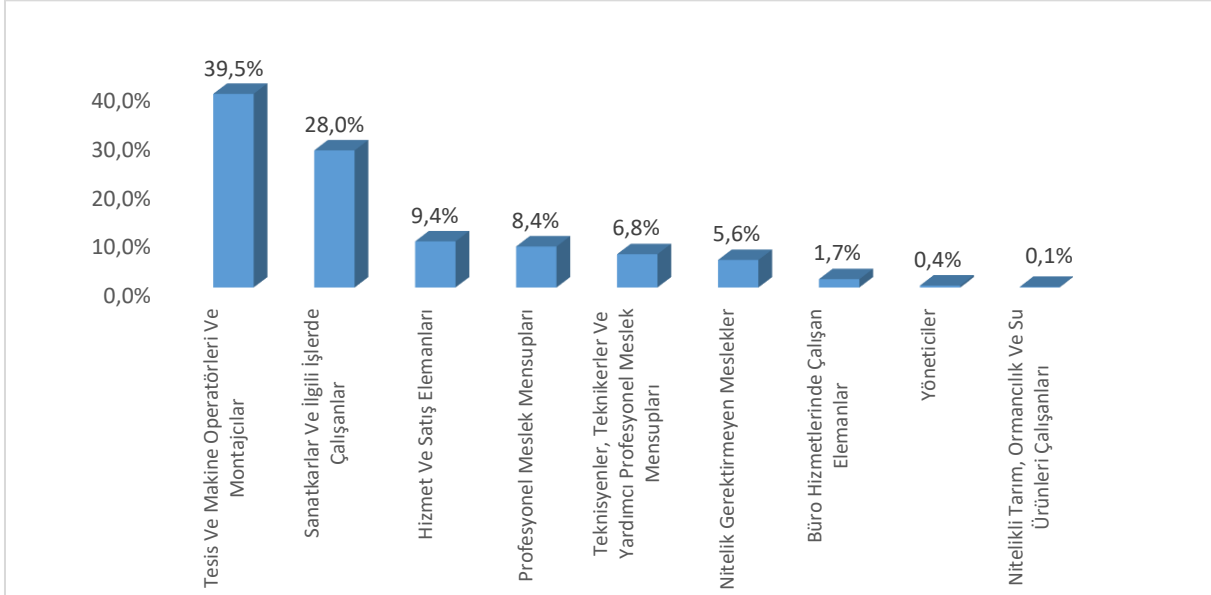
Kaynak: İPA 2018

Zonguldak ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, gayrimenkul faaliyetleri, diğer hizmet faaliyetleri, su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, finans ve sigorta faaliyetleri sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır.

Zonguldak ilinde 799 açık işte temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Eleman temininde en fazla güçlük çeken işyerlerinin imalat, toptan ve perakende ticaret ile inşaat sektörlerinde olduğu görülmektedir. Zonguldak ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 57,7'si imalat sektöründe yer almıştır. Tablo 14'teki açık işler incelendiğinde imalat sektörünün en çok

açık işi olan sektör olmasına rağmen yine de eleman temininde en fazla güçlük çeken sektör olması dikkati çekmektedir.

Şekil 21: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Zonguldak ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 316 kişi ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 39,5'i bu meslek grubunda yer almaktadır. Yöneticiler ile nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grupları en az temininde güçlük çekilen meslek grupları olarak ortaya çıkmıştır.

Türkiye genelinde de 20+ istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranında birinci sırada, Zonguldak ilinde olduğu gibi tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu bulunmaktadır. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki yöneticiler ile nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grupları hem ülke geneli hem de Zonguldak ilinde eleman temininde en az güçlük çeken meslek gruplarıdır.

Tablo 21: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGÇM	Eleman Sayısı
Makineci (Dikiş)	137
Konfeksiyon İşçisi	37
Ütücü	31
Metal Pres Makinesi Operatörü	20
Beden İşçisi (Genel)	20
Garson (Servis Elemanı)	19
Satış Temsilcisi / Plasiyer	18
Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	16
Galvanizci (Daldırma İle)	15
Diğer	487
Toplam	799

Kaynak: İPA 2018

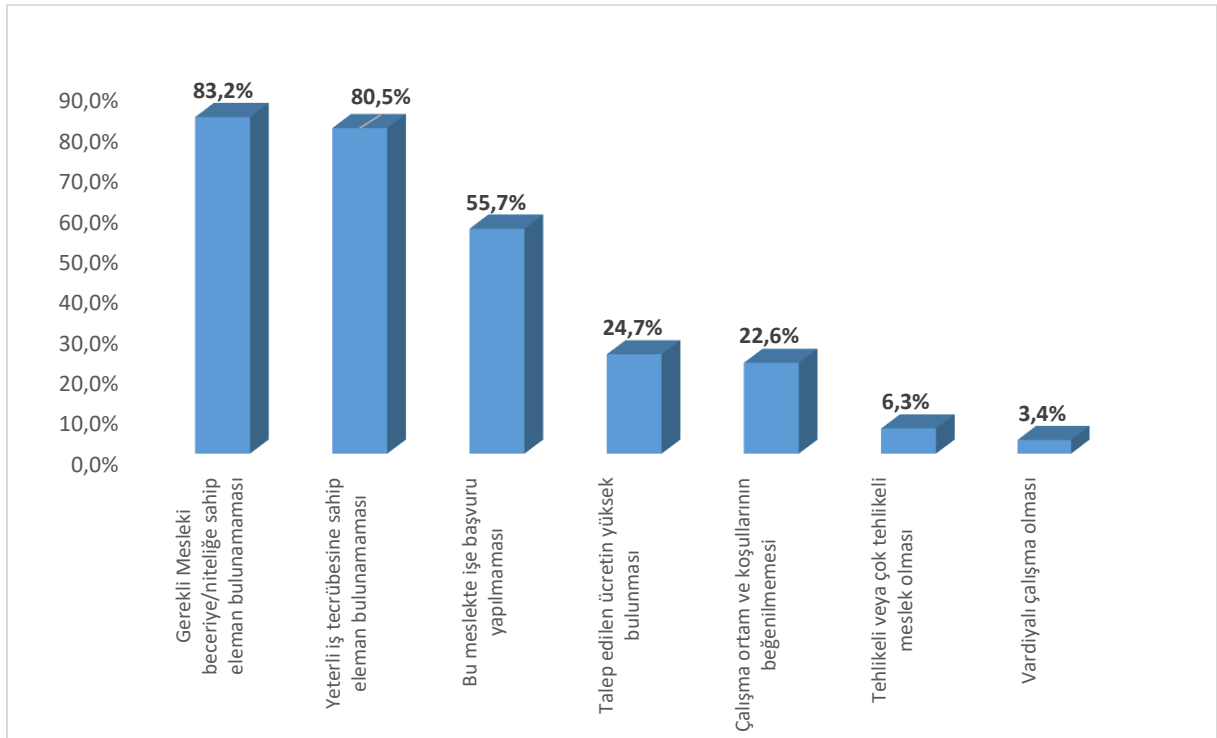
Zonguldak ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 137 kişi ile makineci(dikiş) mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 37 kişi ile konfeksiyon işçisi ve 31 kişi ile ütücü meslekleri gelmektedirler. Bu mesleklerden de görüldüğü üzere imalat sektörünün mikro düzeyinde tekstil sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre madenci (genel) mesleği ilk on meslek arasında yer alırken bu sene madencilik ve taş ocakçılığı sektörü raporumuzda çok az ön plana çıkmıştır. 2017 yılı araştırma sonuç raporunda madencilik ve taş ocakçılığı sektöründeki daralma rapora yansımış ve bu durumun sinyalleri alınmıştır. Zonguldak ili madencilik sektörü ile anılan bir şehirken son dönemlerde farklı sektörlerin daha ön plana çıkmış olduğu görülmektedir.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk mesleğin yine makineci (dikiş) olduğu görülmektedir. Geçtiğimiz yıl temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; garson (servis elemanı), satış temsilcisi/plasiyer olmak üzere toplam iki mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Zonguldak ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Makineci (Dikiş), Garson (Servis Elemanı), Konfeksiyon İşçisi, Ütücü mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 22: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Zonguldak ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinin TGÇM nedenleri dağılımında da aynı neden ilk sıradadır.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelendiğinde, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta bir kısmının bire bir aynı olduğu görülmektedir. TGÇM nedenlerinin dağılımının ilk sırasındaki gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması nedenini ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için aranan gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında il genelinde talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek bulunması	Vardiyalı çalışma olması	Tehlikeli veya çok tehlikeli meslek olması
Makineci (Dikiş)	87,0%	100,0%	92,4%	38,9%	38,2%	0,0%	0,0%
Konfeksiyon İşçisi	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ütücü	100,0%	100,0%	100,0%	66,7%	66,7%	0,0%	0,0%
Metal Pres Makinesi Operatörü	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Beden İşçisi (Genel)	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Garson (Servis Elemanı)	22,2%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Satış Temsilcisi / Plasiyer	82,4%	100,0%	94,1%	82,4%	82,4%	76,5%	82,4%
Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Galvanizci (Daldırma İle)	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Makine Mühendisi	0,0%	100,0%	83,3%	0,0%	83,3%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2018

Zonguldak ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, ilk on meslekte metal pres makinesi operatörü mesleği hariç temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması olduğu görülmektedir. Bunun yanında en çok belirtilen sebep yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamamasıdır. Şekil 22’de de bahsedildiği gibi il genelinde arz/talep dengesinin oluşturulabilmesi için bu nedenin de dikkate alınması önemlidir.

Tablo 23: Çalışan Sayısı, Açık İş ve TGÇM Durumuna Göre En Fazla Talep Edilen Meslekler

MESLEKLER
Makineci (Dikiş)
Garson (Servis Elemanı)
Beton Ve Betonarme Kalıpcısı
Satış Danışmanı / Uzmanı
Şoför (Yolcu Taşıma)
Makine Mühendisi
Mekanik Bakım Onarımcısı
Ahşap Mobilya İmalatçısı
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)
Şoför-Yük Taşıma

Kaynak: İPA 2018

Zonguldak ilinde çalışan sayısına oranla açık iş ve TGÇM sayıları baz alınarak Veri Zarflama Analizi gerçekleştirilmiştir. Bu analiz sayesinde açık iş, TGÇM ve çalışan sayısı birlikte analiz edilerek Zonguldak ilinde işverenler tarafından en fazla talep edilen meslekler ortaya çıkartılmıştır.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Zonguldak ilinde 2018 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4’ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Zonguldak ilinde işverenlerin yüzde 26,9’u istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye genelinde her 10 işyerinden 2’si istihdamın artacağını öngörürken, Zonguldak’ta bu sayı 3’e

yükselmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörülürken Zonguldak ilinde ise ülke genelinden yüksek olup yüzde 4,5 olarak öngörülmüştür.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
İmalat	33,3%	2,5%	36,7%	27,5%
Toptan ve perakende ticaret	31,2%	4,6%	42,2%	22,0%
İnşaat	28,4%	8,1%	48,6%	14,9%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	22,6%	0,0%	48,4%	29,0%
Ulaştırma ve depolama	21,4%	0,0%	60,7%	17,9%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	21,4%	0,0%	50,0%	28,6%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	10,0%	15,0%	65,0%	10,0%
Eğitim	13,3%	0,0%	73,3%	13,3%
Madencilik ve taş ocaklığı	18,2%	9,1%	18,2%	54,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	8,3%	16,7%	41,7%	33,3%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Bilgi ve iletişim	33,3%	0,0%	0,0%	66,7%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	48,9%	0,0%	51,1%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	40,0%	60,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	26,9%	4,5%	45,2%	23,4%

Kaynak: İPA 2018

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, bilgi ve iletişim, imalat, toptan ve perakende ticaret, inşaat, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, ulaştırma ve depolama, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, madencilik ve taş ocaklığı, eğitim, idari ve destek hizmet faaliyetleri mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler olarak gerçekleşmiştir.

İlin ortalamasının üzerinde olan sektörler ise su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, bilgi ve iletişim, imalat, toptan ve perakende ticaret ile inşaat sektörleridir; ancak su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme

üretimi ve dağıtımı ile bilgi ve iletişim sektörlerinde araştırma kapsamına giren iş yeri sayısının az olması bu sektörlerdeki oranların yüksek çıkmasına sebep olmuştur.

Araştırma kapsamında veri toplanan işyeri sayıları en çok olan imalat, toptan ve perakende ticaret ile inşaat sektörlerinin de istihdam artışı yönündeki beklentilerinin ilin ortalamasının üzerinde olması Zonguldak ilinde istihdam oranlarında pozitif bir yönde eğilim olacağının göstergesi olarak kabul edilebilir.

Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, gayrimenkul faaliyetleri ile finans ve sigorta faaliyetleri sektörlerinde yer alan iş yerleri ise istihdam beklentileri konusunda herhangi bir fikir beyan edememişlerdir.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	3	14,3%
İnşaat	308	14,0%
Toptan ve perakende ticaret	229	6,5%
Ulaştırma ve depolama	44	6,1%
İmalat	659	4,7%
Eğitim	19	3,9%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	28	3,5%
Madencilik ve taş ocaklığı	25	2,9%
Bilgi ve iletişim	5	2,9%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	18	2,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	5	1,8%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	16	1,4%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	-64	-17,0%
Genel Toplam	1.296	5,0%

Kaynak: İPA 2018

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 4,5 artacağı beklenmekte olup Zonguldak'ta ise bu oran, yüzde 5 ile ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam değişimi 659 kişilik artış ile imalat sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 14,3 ile su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe beklenmektedir; ancak beklenen değişim 3 kişilik artıştır. Bu da sektörün Zonguldak ilinde çalışan sayısının az olmasından kaynaklanmaktadır.

İstihdam azalışı beklenen sektör ise idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörüdür. Söz konusu sektörde yüzde 17’lik net istihdam değişim oranı ile 64 kişilik bir net istihdam azalışı beklenmektedir.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	2	25,0%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	417	9,9%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	433	5,5%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	221	5,2%
Hizmet ve Satış Elemanları	76	4,7%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	97	2,9%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	19	1,4%
Profesyonel Meslek Mensupları	31	1,2%
Yöneticiler	-1	-0,2%
Genel Toplam	1.296	5,0%

Kaynak: İPA 2018

Yöneticiler meslek grubu hariç diğer tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 433 kişilik artış ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 2 kişilik artış ile nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grubundadır.

Çalışan sayısında ilk sırada yer alan tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu net istihdam değişim oranında ise yüzde 5,5’lik bir oran ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Tablo 12’de de belirtildiği gibi Zonguldak ilindeki en az çalışan sayısı nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grubundadır. Bu nedenle bu meslek grubundaki net istihdam değişim oranı yüzde 25 ile ilk sırada yer almıştır. Azalış beklenen meslek grubu ise Yöneticiler meslek grubudur.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Makineci (Dikiş)	Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı
Beden İşçisi (Genel)	Güvenlik Görevlisi (Silahsız)
İnşaat İşçisi	Büro İşçisi
Saya Dikici (Makine İle)	Danışma Memuru
Beden İşçisi (İnşaat)	Madenci (Genel)
Şoför-Yük Taşıma	Satış Temsilcisi / Plasiyer
Konfeksiyon İşçisi	Isıtma ve Sıhhi Tesisatçı
Satış Danışmanı / Uzmanı	İnşaat Demiri Bağlama Ustası
İnşaat Ustası	Bilgisayarlı Muhasebe Elemanı
Kazmacı-Maden ve Taşocağı	Avukat

Kaynak: İPA 2018

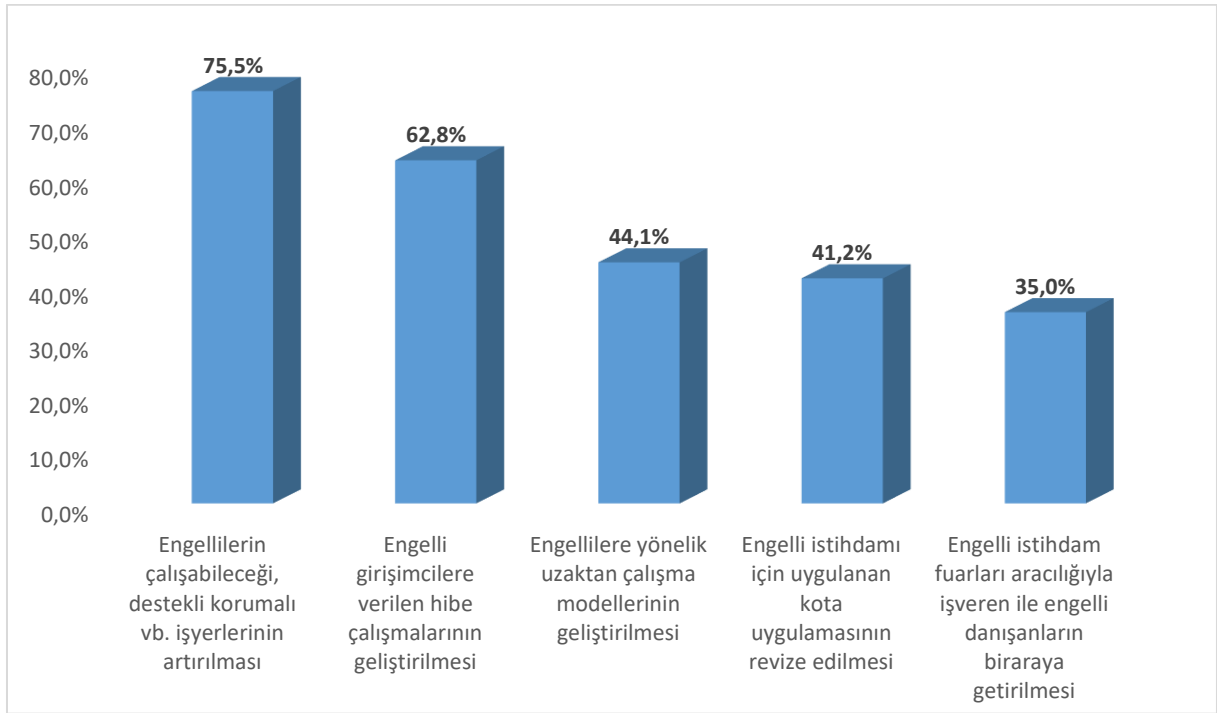
Zonguldak ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, makineci (dikiş), beden işçisi (genel) ve inşaat işçisi olup, hasta ve yaşlı bakım elemanı, güvenlik görevlisi (silahsız) ve büro işçisi meslekleri ise en fazla istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek olarak sıralanmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda makineci (dikiş), inşaat işçisi, beden işçisi (inşaat) ve beden işçisi (genel) meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Zonguldak ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl madenci (genel) mesleğinde istihdam artışı beklenirken bu yıl bu meslekte istihdam azalışının beklendiği görülmüştür.

Hasta ve yaşlı bakım elemanı, güvenlik görevlisi (silahsız), danışma memuru meslekleri azalış beklenen meslekler olsa da gerçekte bu mesleklerin tabloya yansımalarının sebebi çalışanların özel sektörden kamuya geçişinin sağlanmış olmasıdır. Yani bu mesleklerde büyük oranda istihdam kaybı söz konusu değildir.

Şekil 23: Engelli İstihdamını Arttırmak İçin Önerilerin Dağılımı

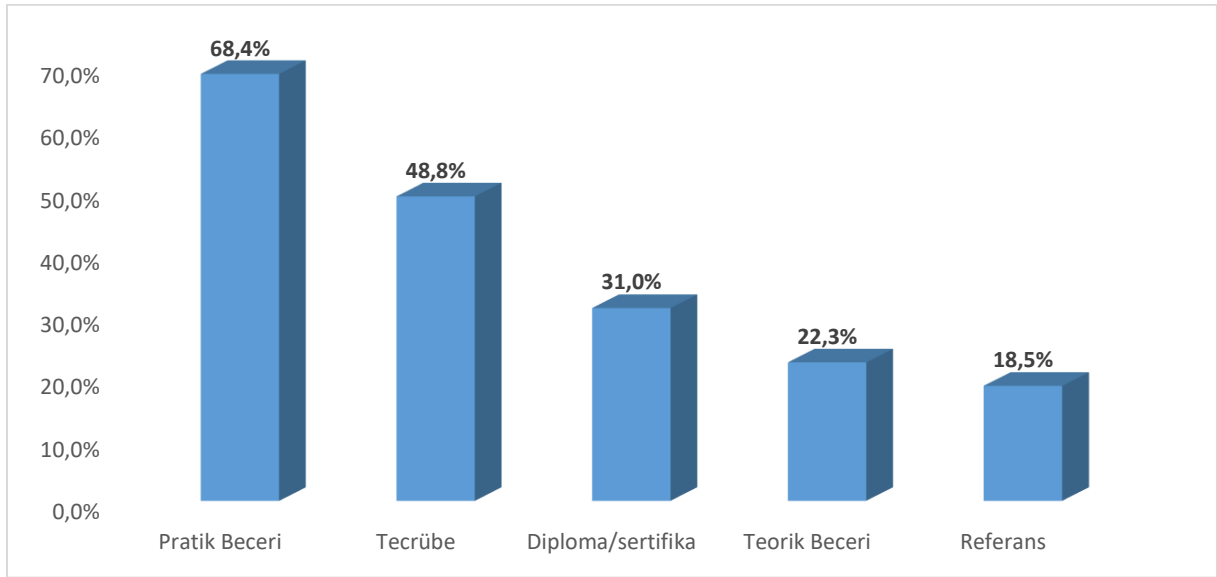

Kaynak: İPA 2018

Zonguldak ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin engelli istihdamının arttırılması için önerileri incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 75,5'i engellilerin çalışabileceği, destekli korumalı vb. işyerlerinin artırılması, yüzde 62,8'i engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesi ve yüzde 44,1'i ise engellilere yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesini önermektedir.

Türkiye genelinde ise işverenlerin yüzde 67,9'u engellilerin çalışabileceği, destekli korumalı vb. işyerlerinin artırılmasını, yüzde 56,2'si engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesini ve yüzde 42,7'si engelli yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesini önermektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Zonguldak ilinde işverenlerin ilk üç önerisi aynı sıralamada gerçekleşmiştir.

Şekil 24: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

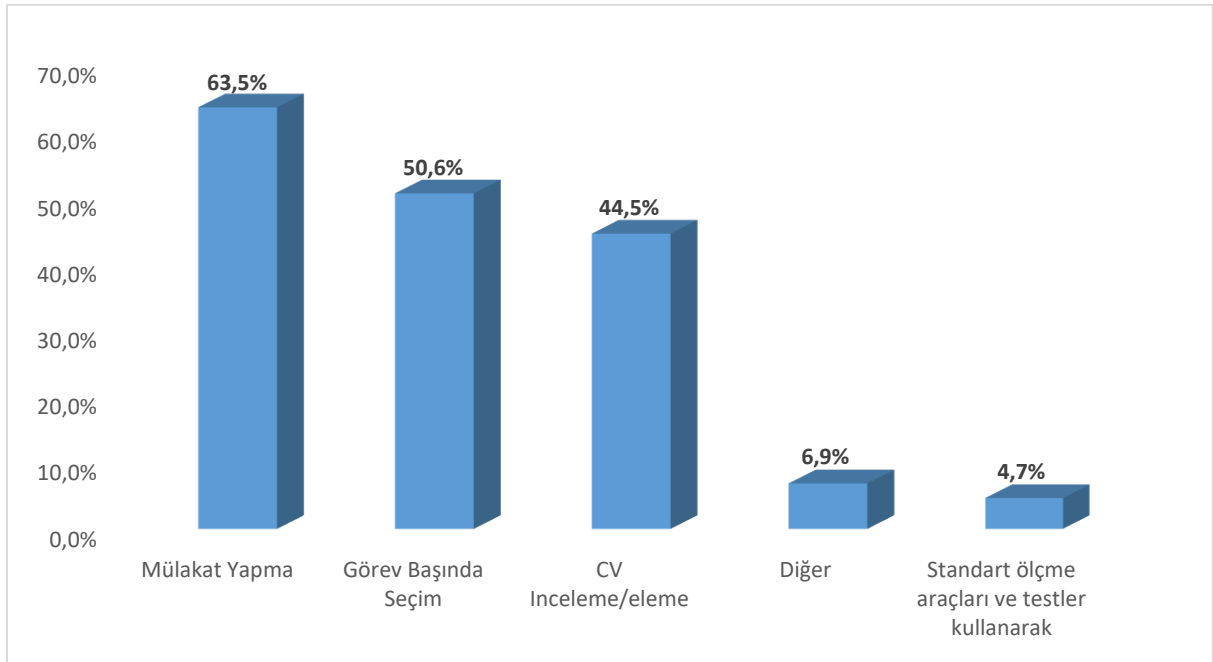

Kaynak: İPA 2018

Zonguldak ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 68,4'ü pratik beceri, yüzde 48,8'i tecrübe ve yüzde 31'i diploma/sertifika, yüzde 22,3'ü teorik beceri, yüzde 18,5'i referans kriterleri aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter, Zonguldak ilinde olduğu gibi yüzde 74,5 ile pratik beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 44,6 ile tecrübe ve yüzde 32,6 ile diploma/sertifika, yüzde 31,9 ile teorik beceri ve yüzde 26,5 ile referans kriterleri izlemektedir. Hem Zonguldak ilinde hem de Türkiye genelinde genç personel seçerken en çok aranan kriterlerin sırasının aynı olduğu görülmektedir.

Şekil 25: Personel Seçiminde Kullanılan Değerlendirme Yöntemlerinin Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Zonguldak ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin personel seçerken hangi değerlendirme yöntemini kullandıkları incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 63,5'i mülakat yapma, yüzde 50,6'sı görev başında seçim, yüzde 44,5'i CV inceleme/eleme ile personel seçmektedir.

Türkiye genelinde ise yüzde 71,7 ile mülakat yapma, yüzde 57,4 ile CV inceleme/eleme ve yüzde 36,8 ile görev başında seçim kriterleri izlemektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Zonguldak ilinde işverenlerin ilk üç değerlendirme yöntemi, sıralamaları farklı olsa da aynı gerçekleşmiştir.

SONUÇ

Zonguldak İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2018 yılında Zonguldak'ta gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işyerlerinden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İlde 2013 yılında işsizlik oranı yüzde 7,6 olduğunu görmekteyiz. Zonguldak ilinde İŞKUR'da kayıdı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıfsız olduğu görülmektedir. Zonguldak'ta mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiyeli eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. İşverenler, açık işlerinde ve temininde güçlük çektiği mesleklerinde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Piyasa araştırması sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Talep araştırması sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 80,9'u erkeklerden, sadece yüzde 19,1'i kadınlardan oluşmaktadır. Kadın çalışanların ağırlıklı çalıştıkları insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve eğitim sektörleri gibi daha çok belirli bir eğitim düzeyi gerektiren işyerleridir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Zonguldak'ta ancak belirli bir eğitim düzeyine sahip kadınların işgücü piyasasına girme şansının olduğunu göstermektedir.

Hedef istihdamın artırılması ise, istatistikler kadın istihdamını artırmadan bu hedefe ulaşmanın mümkün olmadığını göstermektedir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların da istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir.

2017 yılında aktif işgücü programları kapsamında bin 629 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 5 bin 325 kişi faydalanmıştır. Kurs sayılarında 2010 yılına göre çok önemli bir artış meydana gelmiştir. 2010 yılında 75 kurs düzenlenirken 2017 yılında bu sayının bin 629'a çıkması ve aynı

zamanda 2010 yılındaki kursiyer sayısı bin 428 iken 2017 yılında 5 bin 325 kişi olması İŞKUR kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte aracı rol alması amaçlanmaktadır. Bir yıllık süre içerisindeki rakamlar incelendiğinde bu programlara ilginin arttığı ve daha fazla katılımcının işgücü programlarından yararlandığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Talep boyutu itibariyle, araştırma sonuçlarına göre Zonguldak ilinde 20+ özel sektör yerel birim işyerlerinde çalışanlar sayısına göre lokomotif sektörler imalat, toptan ve perakende ticaret ile inşaat sektörleridir. Yapılan araştırma sonucunda en fazla açık iş sayısının imalat sektöründe olduğu görülmektedir.

Zonguldak ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 100 işyerinde 556 açık iş tespit edilmiştir. Zonguldak ilinde imalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 556 kişilik açık işin yüzde 67,7'sine tekabül eden 376 kişilik kısmı, imalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise toptan ve perakende ticaret ile inşaat sektörleridir. Zonguldak ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 21,4'ünde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 23,3 olarak gerçekleşmiştir.

Açık işi olan iş yeri oranında ön plana çıkan bir sektör bulunmamakla birlikte imalat, eğitim, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ile bilgi ve iletişim sektörleri bu oranın en yüksek olduğu sektörlerdir.

Zonguldak ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla tesis ve makine operatörleri ve montajcılar olduğu tespit edilmiş olup, bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 30,4'tür. Yani her 10 açık işten 3'ü bu meslek grubunda yer almaktadır.

Açık işi olan işyerlerinin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "fark etmez" cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyinden çok meslekte yeterli bilgiye sahip olmaları ve meslekte fiziki ve bedensel yeterlilik istemeleri etkindir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin bulunmama nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ve yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedenlerinden kaynaklandığını belirtmişlerdir. Makineci (dikiş), mekanik bakım onarımcısı, ütücü, saya dikici (makine ile), kalite kontrolcü-tekstil mesleklerinde yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedeni öncelikli olmuştur.

Zonguldak ilinde çalışan sayısına oranla açık iş ve TGÇM sayıları baz alınarak Veri Zarflama Analizi uygulanarak elde edilen sonuçlardan, en fazla talep edilen meslekler makineci (dikiş), garson (servis elemanı), beton ve betonarme kalıpcısı, satış danışmanı / uzmanı, şoför (yolcu taşıma), makine mühendisi, mekanik bakım onarımcısı, ahşap mobilya imalatçısı, kaynakçı (oksijen ve elektrik), şoför-yük taşıma olarak ortaya çıkmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4’ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Zonguldak ilinde işverenlerin yüzde 26,9’u istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye genelinde her 10 işyerinden 2’si istihdamın artacağını öngörürken, Zonguldak’ta bu sayı 3’e yükselmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörülürken, Zonguldak ilinde ise ülke genelinden yüksek olup yüzde 4,5 olarak öngörülmüştür.

Sonuç olarak; gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü arzının niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için oldukça önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. Bu minvalde işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup rapor bu ihtiyaçların karşılanması için hazırlanmıştır.

2018 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 3.564 TL (üçbinbeşyüzaltmışdört Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davranışlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerekmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :

İşyerinin Yasal Unvanı :

İŞYERİ ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :
MAHALLE:
CADDE/SOKAK :
İÇ/DIŞ KAPI NO :
TELEFON/E-POSTA :

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : Unvanı :
Tarih : Telefonu :
E-Posta : İmza/Kaşe:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İşyeri İle İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
2.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
2.2. İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?*		
2.3. İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
2.4. İşyerinizde Part-time çalışması yapılıyor mu?		

3) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 4'e geçiniz, Hayır ise, soru 5'e geçiniz.)

Evet ()

Hayır ()

4) Yatırımla İlgili Bilgiler

4.1 Yatırımın Türü:

İlave yatırım () Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs... alımı veya kiralanması

Teknolojik Yatırım () Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi

Stratejik Yatırım () İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-Ge, eğitim ve pazarlama faaliyetleri

Diğer ()

4.2. Yatırımın İli :

4.3. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi) (artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

4.4. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi) (azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

* AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

2018 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

5) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

6) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyormusunuz?

Evet () 6.1. soruya geçiniz.

Hayır () 7.Soruya geçiniz.

6.1) Eleman aranılan meslekler

[illegible]

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SİRALAYINIZ. (1- En önemli)

****Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.**

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2019 TARİHİ İTİBARIYLA) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla) işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐	→	7.1'e geçiniz.
	Hayır ☐	→	8. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐	→	8. soruya geçiniz.
7.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler			Net sayısal artış
8) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla) işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	→	8.1'e geçiniz.
	Hayır	→	9. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	→	9. soruya geçiniz.
8.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler			Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

9) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çıktığınız meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çıktığınız kişi sayısını belirtiniz.

9.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok.

➔ 10.Soruya Geçiniz.

[illegible]

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

10) İşyerinizde engelli çalıştırdığınız takdirde devlet tarafından teşvikler ile destekleneceğinizi biliyor musunuz?

Evet ()

Hayır ()

11) Size göre engelli istihdamını arttırmak için neler yapılabilir?
(en önemli üç seçeneği belirtiniz)

Engellilerin çalışabileceği destekli, korumalı vb. işyerlerinin artırılması ()

Engelli istihdamı için uygulanan kota uygulamasının revize edilmesi ()

Engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesi ()

Engellilere yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesi ()

Engelli istihdam fuarları aracılığıyla işveren ile engelli danışanların bir araya getirilmesi ()

12) Genç (15-24 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik beceri ()

Teorik beceri ()

Diploma/sertifika ()

Tecrübe ()

Referans ()

13) İşyerinizde MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi aldığınız personel için **sınav ücretlerinin karşılanması** hususunda uygulanan teşvik veya hibeden yararlandınız mı?

Evet ()

Hayır ()

Fikrim Yok ()

14) İşyerinizde mevcut personel için MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi aldığınızda veya MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi olan personel istihdam ettiğinizde 4447 Sayılı Kanunun **Geçici 10. maddesi kapsamında işveren sigorta primi desteğinden** yararlandınız mı?

Evet ()

Hayır ()

Fikrim Yok ()

15) Personel seçiminde hangi değerlendirme yöntemini kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçilebilir)

CV inceleme/eleme ()

Mülakat yapma ()

Görev başında seçim ()

Standart ölçme araçları veya testler kullanarak ()

Diğer ()

16) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet () (17. Soruya geçebilirsiniz) Hayır () (18. Soruya geçebilirsiniz.)

17) Faydalandığınız hizmetlerin memnuniyet düzeyinizi belirtiniz.
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

	Memnunum	Kararsızım	Memnun Değilim
Eleman Talebi			
İşbaşı Eğitim Programları			
Çalışanların Mesleki Eğitimi			
Mesleki Eğitim Kursu			
Kısa Çalışma Ödeneği			
Danışmanlık ve Yönlendirme			

18) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ()

İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ()

İnternet sitesi kullanışlı değil ()

Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması ()

İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor ()

19) 2017 yılındaki ilave istihdam teşvikinden yararlandınız mı?

Evet () (20. Soruya geçiniz) Hayır () (21. Soruya geçiniz)

20) 2017 yılında ilave istihdam teşvikinin faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet () Hayır () Kararsızım ()

21) 2018 yılında uygulamaya konulan istihdam teşviklerinin istihdama katkısını değerlendiriniz.
İstihdamı çok artırır () İstihdamı az artırır () Değiştirmez () Fikrim yok ()

22) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz meslek ve beceriler nelerdir?

Meslek.....
Beceri.....

2018 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.